

UNIVERZITA PALACKÉHO V OLOMOUCI
CYRILOMETODĚJSKÁ TEOLOGICKÁ FAKULTA
Katedra pastorální a spirituální teologie

Bc. Lukáš Kosík

**Fenomén zvířat ve snech Jana Boska – z hlediska spirituální
teologie**

Diplomová práce

Vedoucí práce: doc. Dr. Michal Altrichter, Th.D.

Obor: Teologické nauky

Olomouc 2017

Prohlašuji, že jsem diplomovou práci vypracoval samostatně a použil jsem uvedené prameny a literaturu.

V Brně dne 17. 4. 2017

Děkuji doc. Dr. Michalovi Altrichterovi, Th.D. za odborné vedení práce, cenné rady, metodické a praktické připomínky, které mně poskytl při vypracování mé diplomové práce.

Obsah

Úvod.....	5
1. Život a dílo svěťce Jana Boska	8
2. Fenomén zvířat v životě Jana Boska	15
3. Význam snů Jana Boska	18
4. Reflexe snů Jana Boska	22
4.1 Reflexe snů, ve kterých se vyskytuje motiv stáda, beráneků a ovcí.....	22
4.2 Reflexe snů, ve kterých se vyskytuje motiv šelem a zdivočelé zvěře	30
4.3 Reflexe snů, ve kterých se d'ábel maskuje podobou zvířat.....	37
4.4 Reflexe snů, kde je motiv zvířat použit jako obraz pro hřích či přímo smrt	44
4.5 Reflexe dvou snů Orel, předzvěst smrti a snu Dva ze tří.....	51
Závěr	54
ANOTACE	57
ANNOTATION	58
LITERATURA	59
Písmo svaté a církevní dokumenty	59
Slovníky	59
Knižní publikace	59
Internetové zdroje	60
Seznam zkratek	61

Úvod

První mé setkání se salesiány proběhlo začátkem devadesátých let, kdy přišli do naší farnosti v Brně-Líšni a naše tehdy navázaná spolupráce, pokračuje v různých formách až dodnes. Díky salesiánům jsem se hlouběji, teoreticky i prakticky seznámil s dílem a osobností světce Jana Boska, zakladatele salesiánů, který nám má stále co říct. Při výběru tématu diplomové práce, jsem podlehl touze naslouchat, co svatý Jan Bosko říká dnešnímu světu a čerpat z této inspirace. V diplomové práci se snažím odkaz Jana Boska otevřít novým způsobem. Během četby snů dona Boska jsem si všiml, že tento symbolický svět, do kterého nám světec dává nahlédnout, se hemží množstvím živočichů, jenž mají v této říši snů především spirituální rozměr. Cílem diplomové práce je tento spirituální rozměr zvířat ve snech dona Boska zmapovat a systematicky uspořádat.

V první kapitole se snažím představit a přiblížit osobnost Jana Boska na základě jeho zajímavého životního příběhu a bohatého díla. Druhá kapitola „*Fenomén zvířat v životě Jana Boska*“ se snaží, jak název napovídá, zmapovat vztah Jana Boska k přírodě či jeho setkávání s přírodou, konkrétněji se zvířaty mimo sféru snů, v každodenním životě. Sny Jana Boska se od snů dalších lidí liší. Těmito odlišnostmi se zabývá navazující kapitola. Další část diplomové práce je reflexí jednotlivých snů, které jsou rozdělené do pěti kapitol. První kapitola se věnuje snům, ve kterých se nachází motiv stáda beráneků či ovcí. Druhá kapitola studuje sny, ve kterých se objevuje motiv zdivočelé zvěře a šelem, které jsou protikladem radostných beráneků. Třetí kapitola probírá sny, kde ďábel na sebe bere podobu zvířat a chce určitým způsobem škodit na Božím díle. Ve čtvrté se budeme soustředit na sny, kde je zvířat použito jako obrazu pro hřích či smrt. Pátá kapitola zahrnuje dva sny, které se vymykají předchozím zařazením, ale přesto je potřeba pro úplnost tyto dva sny zde uvést. Tato práce se postupně zabývá celkem 38 sny, které byly vyselektovány ze 140 hlavních snů, na základě skutečnosti, že se v nich objevují zvířata. Jan Bosko měl kromě 140 hlavních snů samozřejmě i další sny, některé sny se mu zdály opakovaně a jiné nepovažoval za důležité, těmi sny se tato práce nezabývá. První sen, který patří mezi hlavní sny Jana Boska, se mu zdál v jeho devíti letech, tedy v roce 1824, poslední těsně před jeho smrtí v roce 1887, tedy během doby přesahující šest desetiletí. Závěr práce shrnuje poznatky získané během této práce. Řazení snů respektuje původní řazení ve zdroji.

Úskalím této práce byla literatura. Sny dona Boska v Čechách nikdy oficiálně nevyšly. Mezi českými salesiány koluje verze, která je dostupná na webových stránkách Salesiánské provincie v Praze. Jednotlivé sny jsou dostupné na různých webových stránkách. Tato verze, dostupná na stránkách Salesiánské provincie je hlavním zdrojem při práci se sny Jana Boska pro tuto práci. Dalším zdrojem bylo samizdatové vydání *Snů dona Boska*, které je k dispozici v knihovně Salesiánského střediska mládeže v Brně-Lišni a *Sny Jána Bosca*, tedy slovenská knižní podoba těchto snů. Všechny tři verze vycházejí z životopisu Jana Boska od dona Lemoyneho a jejich obsah je shodný.¹ Problém byl i s další literaturou, která mapuje život a dílo svätce Jana Boska. Přes velký výběr těchto knih, které jsem měl možnost projít v knihovnách salesiánů v Brně-Lišni a v Brně-Žabovřeskách, byla obtíž objevit ke snům něco nového, co by už nebylo v předcházející, prostudované literatuře. A tak například po prostudování 2500 stran životopisu Jana Boska *Po stopách charakterního muže 1-14* od pátera Oldřicha Meda, přibyl na různých místech diplomové práce text, který by se v úhrnu vešel na půl stránky.

U některých snů je již v původním textu poměrně dobře zpracován kontext snu a jeho vysvětlení. U jiných snů tento kontext či vysvětlení v původním textu chybělo a je dílem této práce. Vše jsem se snažil poctivě opoznámkovat tak, aby bylo jasné, zda se jedná o původní text či můj vlastní.

Závěrem úvodu bych se rád podělil o dvě příhody, první se mně stala v souvislosti s psaním této diplomové práce. Svou bakalářskou práci jsem psal na téma Bůh a humor, impulzy pro duchovní život. V bakalářské práci jsem prezentoval myšlenku, že jedním z pedagogických nástrojů, které Bůh používá, když nám chce něco sdělit, je humor. A během psaní diplomové práce, jsem si tuto svou myšlenku potvrdil. Jak už se to stává, někdy si s knězem, který působí ve vašem místním kostele, nasednete. A protože jsem nechtěl opustit společenství a začít chodit do jiného kostela, vyřešil jsem situaci tak, že jsem během mší zůstal u zadních dveří a po dobu kázání si četl nástěnku, abych kázání nemusel poslouchat a rozčilovat se. Místo u dveří je výborné tím, že zde kázání skutečně není slyšet, bohužel také jde neslyšet čtení a evangelium. A tak se klidně může stát, že jediná věc, kterou si ze mše odnesete je informace, že na kluzišti budou jezdit s traktorem, ač ho nikdo neumí řídit. Souvislosti jsou složitější, ale podstata je, že kdyby se onen kněz trošku zamyslel nad tím, co říká,

---

¹ Srov. ZERBINO, P., *Sny Jána Bosca*, 1. vydání, Vydavateľstvo Don Bosco, Bratislava 2012.

patrně by tuto informaci vynechal. Každopádně to byla vhodná příležitost se o tomto drobném faux pas pobavit po mši s přáteli. Po obědě mně psala kamarádka, jestli nevím o někom v Líšni, kdo má slepice. Vzhledem k předchozímu textu se jedná o zdánlivě nesouvisející informaci, ale večer jsem se přesvědčil o opaku. Pro nevěřícího člověka náhoda, pro mě Boží pedagogika. Večer jsem usedl nad svou diplomovou práci a začal rozebírat další sen. V kostce šlo ve snu o to, že Jan Bosko byl na poli, kde dělníci rozsévali semeno, ale přišly tam slepice a všechna zrna sezobaly, takže pole nevydalo žádnou úrodu. Pole je obrazem světa či lidského srdce. Semeno, které rozsévali dělníci, je Božím slovem. Slepice jsou obrazem reptání. Lidé si vyslechnou kázání, které by jim mohlo přinést užitek, ale jdou za svými přáteli, jeden se ušklibne nad některým gestem, jiný pohaní kazatele pro nějakou tělesnou vadu nebo intelektuální nedostatky a rázem je zničeno ovoce kázání. Telefonní číslo má na mě spousta lidí, kdokoliv mně mohl napsat cokoli. Varianta, že se mě někdo zeptá na slepice, a že večer budu zpracovávat text, ve kterém vystupují slepice jako hlavní záporné postavy a navíc, že se tento text bude tak velmi hodit k mé životní situaci, je ta méně pravděpodobná. Leda, že by mně tím chtěl Někdo něco sdělit.

Druhá příhoda se týká snu *O slonovi v oratoři*. Kamarádka Anička mně vyprávěla, že byla s přítelem v cirkusu a říkala mi o slonovi, kterého tam měli. Tak jsem si vzpomněl na sen, kde Oratoř navštívil slon a tento sen jí převyprávěl. Ve snu navštíví Oratoř slon, zprvu si s chlapci hraje, pak s nimi jde dokonce na mši, během proměňování si však klekne zády k eucharistii a odvádí svou pozornost od svátosti na sebe. Po mši ukáže svou pravou ďábelskou tvář a začne chlapce napadat. Anička se nad tím podivila a říkala, že díky tomu, že se zdrželi u slona, skutečně nestihli mši, na kterou chtěli jít. Její přítel Julio dodal, že když viděl frontu, která čekala na slona, říkal Aničce, že tam ti lidi vypadají, jako by čekali na svaté přijímání.

Tyto dvě příhody mně potvrdily, že tato diplomová práce „*Fenomén zvířat ve snech Jana Boska*“ může mít svou hodnotu a využití v duchovním životě dnešního člověka a má smysl toto téma rozpracovat.

1. Život a dílo svätce Jana Boska

Svätce Jan Bosko je významnou a inspirativní osobností křesťanského světa. Svým životem ovlivnil a dodnes kladně ovlivňuje, skrze kongregaci salesiánů životy mladých lidí po celém světě.² K 1. 12. 2016 působí salesiáni ve 130 zemích světa.³ Ideály dona Boska převzaly a dále nesou také Dcery Panny Marie pomocnice křesťanů, Salesiánští spolupracovníci, Volontarie dona Boska, Nazaréni, Salesiánské hnutí mládeže a další.⁴

Jan Bosko se narodil 16. srpna 1815 Castelnovu d'Asti do chudé rolnické rodiny. Jeho první vzpomínka se vztahuje k smrti jeho otce Josefa 12. května 1817, kdy malý Jeník odmítá opustit pokoj, ve kterém leží jeho mrtvý otec a dostává se mu slov lítosti: „*Ubohý chlapče, už nemáš tatínka.*“⁵ A tak nadále Jeníka a jeho bratry Josefa a Antonína vychovává jen jeho matka Markéta. Podle slov samotného Jana Boska, bylo největší starostí jeho matky Markéty dát dětem „*náboženské vzdělání, vychovat je k poslušnosti a k tomu, aby se nebály práce a námahy.*“⁶ Určující význam pro Jeníka měl sen, který se mu zdál v devíti letech a který plně pochopil až později. Pán Ježíš po Jeníkovi žádá, aby se postavil do čela chlapců a vysvětloval jim, že přátelství s Pánem je dobro, a že hřích je něco špatného. Tomuto snu se budeme podrobněji věnovat v další části diplomové práce. Jan Bosko byl často dotazován, kdy se začal zaobírat dětmi. On sám datuje začátek své činnosti do svých deseti let, kdy se staral o své vrstevníky a vytvářel jim program, který zahajoval a ukončoval modlitbou. V jedenácti letech se Jan Bosko naučil chodit po provaze a kouzlit, svá vystoupení opět zahájil modlitbou a krátkým kázáním. Těm, kdo kleli, nebo se odmítali modlit, byla tato vystoupení zapovězena.⁷

Cesta ke vzdělání byla pro Jana Boska náročná. Jeho nejstarší bratr Antonín chtěl, aby Jeník pracoval na poli a školu pokládal za nadbytečnou. Jeníka si všiml don Calosso a uvedl jej do italské a latinské gramatiky. Jan Bosko o donu Calossovi říká, že v něm našel „*Svého duchovního vůdce a věrného přítele své duše,*“⁸ nahrazoval mu jeho tatínka. don Calosso však umřel v listopadu 1830, což představovalo pro Jana další

---

² KAPLÁNEK, M., *Animace – studijní text pro přípravu animátorů a mládeže*, 1. vydání, Portál, Praha 2013, s. 9.

³ Pozn. Informace dostupné zde: www.sdb/kdo-jsme/salesiani-ve-svete.

⁴ Pozn. Informace dostupné zde: www.sdb./kdo-jsme/salesianska-rodina.

⁵ BOSKO, J., *Můj život pro mladé*, 2. vydání, Portál, Praha 2014, s. 15.

⁶ BOSKO, J., *Můj život pro mladé*, s. 16.

⁷ Srov. BOSKO, J., *Můj život pro mladé*, s. 22-24.

⁸ BOSKO, J., *Můj život pro mladé*, s. 29.

komplikace, především finančního rázu, které prodloužily jeho pouť ke vzdělání a ke kněžství. Do místní školy v Castelnovu začal Jan chodit teprve před Vánocemi roku 1830, tedy v jeho patnácti letech. I zde si dokázal Jan získat přízeň svých spolužáků, do této doby spadá i jeho Veselá společnost. Každý z členů této Veselé společnosti se snažil pro ostatní připravovat hry, vyprávěli si pro obveselení příběhy či četli zajímavé knihy. Naopak se vyhýbali všemu, co jen trochu zavánělo zádumčivostí nebo směřovalo k překročení Božího zákona.⁹

Po skončení školy se Jan Bosko rozhodl pro vstup do františkánského řádu. Od této volby jej odradil sen, kdy byl mezi bratry františkány a jeden z nich Janu Boskovi řekl: „*Hledáš pokoj, ale tady ho nenalezneš. Tobě Bůh připravuje jiné místo, jiné pole práce.*“¹⁰ Správnost rozhodnutí nevstupovat do františkánského řádu potvrdil i duchovní, kterého Jan Bosko požádal o radu. Jan Bosko se rozhodl, že se stane knězem a vstoupí tedy do semináře. 25. října 1835 si Jan Bosko slavnostně během mše svaté oblékl kleriku. I v semináři, stejně jako dříve, zažívá Jan negativní zkušenost s odstupem duchovních, který si udržovali od seminaristů a od dalších lidí a utvrzuje se v něm předsevzetí, že bude k lidem a především k chlapcům mnohem otevřenější a přátelštější. Smyslem¹¹ života Jana Boska má být, že bude s chlapci.¹² Vstupem do duchovního stavu také Jan Bosko přehodnocuje své dosavadní návyky a umiňuje si, že již nebude kouzlit, chodit po provaze, vzdává se hry na housle. Shledává tyto aktivity neslučitelné s jeho duchovním stavem.

19. března 1841 přijal Jan Bosko jáhenské svěcení a na kněze byl vysvěcen 5. června 1841. Jan Bosko tento den označuje za nejkrásnější den svého života.¹³ Po vysvěcení nastoupil místo kaplana v Castelnovu, věnoval se obvyklé práci pro farnost a obzvláště mu na srdci leželi chlapci, které vyučoval katechismus a snažil se s chlapci mluvit a být mezi nimi. Následně dostal Jan Bosko tři nabídky s velmi nadstandardním platem. Don Cafasso, který se stal duchovním rádcem Jana Boska, doporučil svému duchovnímu synu, aby nepřijal žádnou z těchto nabídek, a pozval jej k sobě do církevního konviktu, kde si Bosko další tři roky doplňoval svou formaci studiem morálky a kazatelství.¹⁴

---

⁹ Srov. KAPLÁNEK, M., *Výchova v Salesiánském duchu*, 1. vydání, Portál, Praha 2012, s. 36.

¹⁰ BOSKO, J., *Můj život pro mladé*, s. 61.

¹¹ Srov. BOSKO, J., *Můj život pro mladé*, s. 66-68.

¹² Srov. BOSKO, T., NANNI, C., *Dej mi duše, salesiánská tradice*, 1. vydání, Karmelitánské nakladatelství, Kostelní Vydří 2006, s. 20.

¹³ Srov. BOSKO, J., *Můj život pro mladé*, s. 88-89.

¹⁴ Srov. BOSKO, J., *Můj život pro mladé*, s. 94-96.

Zde také začala podoba díla Jana Boska nabírat konkrétní podoby péče o mladé, kteří se bezprizorně potulovali ulicemi a obzvláště o ty, kteří byli propuštěni z vězení. Začátek této snahy se datuje k 8. prosinci 1841 na svátek Neposkvrněného početí Panny Marie. Prvním hochem, kterého se Jan Bosko zastal před rozrušeným kostelníkem, byl šestnáctiletý Bartoloměj Garelli. Jan Bosko Bartoloměje začal vyučovat katechismu a postupně se přidávali další hoši. Tato neformální setkání vyústila v založení Oratoře, tedy místa, které bylo určeno na jednu stranu pro zábavu hochů, na druhou stranu pro společné modlitby. Potkávali se zde chlapeci s dobrým vychováním a patřičným náboženským vzděláním s chlapci z periferií společnosti, nezářdka se jednalo o chlapce, kteří byli propuštěni z vězení. Jan Bosko ostatně sám pravidelně do vězení docházel, obtěžkán ovocem, chlebem a tabákem si získával důvěru ztracených ovcí¹⁵.

Po skončení formace přijal místo ředitele malé nemocnice svaté Filomény a na částečný úvazek místo v ústavu dona Borela, kde byly čtyři stovky dívek. Chlapcům se věnoval ve svém volném čase. V říjnu 1844 se Oratoř přestěhovala do Valdoka. V tuto dobu měl Jan Bosko sen, který navazoval na jeho sen z devíti let. Zdálo se mu, že stojí mezi spousty divoké zvěře, kterou vede pastýřka. Don Bosko se k tomuto zvláštnímu stádu přidal. Společně šli z místa na místo a potřikrát se zastavili. Při každém zastavení se některá divoká zvířata proměnila v beránky, až došli na nádvoří s kostelem. Ke stádu přibylí další pastýři, neměli však výdrž a brzy stádo opustili. Avšak někteří beránci se začali měnit v pastýře a ujímali se péče o stádo. Když bylo pastýřů dostatečné množství, vydávali se někteří do neznáma vyhledávat další divoká zvířata. Ve snu také viděl velký kostel, uvnitř s orchestrem, ovázaný bílou stuhou „*Toto je můj dům, odtud vzejde má sláva.*“¹⁶ Don Bosko zprvu tento sen zpochybnil, během času se však sen naplňoval a postupně pochopil, co mu chtěl sen říci. Tento a další sny Janu Boskovi sloužily jako vodítko, které mělo vliv na jeho rozhodnutí.

V říjnu 1844 se Oratoř přestěhovala k útulku markýzy Barolové. První setkání s chlapci se událo v prostorném pokoji Jana Boska. Chlapců však přibývalo. Na svátek všech svatých přišlo ke zpovědi 200 chlapců. Na tento dav čekali jen dva zpovědníci Jan Bosko a don Borel, který situaci zhodnotil: „*Takhle to už dál nejde, musíme najít vhodnější prostory.*“¹⁷ Se svolením markýzy Borelové zřídili ve dvou místnostech budoucí nemocnice provizorní Oratoř. Jan Bosko Oratoř nazval Oratoří svatého

---

¹⁵ Srov. BOSKO, J., *Můj život pro mladé*, s. 97-99.

¹⁶ BOSKO, J., *Můj život pro mladé*, s. 107.

¹⁷ BOSKO, J., *Můj život pro mladé*, s. 109.

Františka Saleského. Vedly jej k tomu dva důvody. Za první nad místností, kde byla Oratoř visel obraz tohoto světce. Za druhé, Jan Bosko si byl vědom, že jeho práce s mladými vyžaduje trpělivý a vlídný přístup, v čemž vynikal právě světec František Saleský. Jan Bosko tohoto světce tedy žádal, aby jim vyprosil jeho mírnost a aby byli ve svém apoštolátu stejně úspěšní jako on, František Saleský.¹⁸

V areálu nemocnice sv. Filomény mohla Oratoř fungovat sedm měsíců, pak se musela přestěhovat. Další azyl našla Oratoř v kostele Martina u městských mlýnů (San Martino dei Molassi), byť opět jen na krátký čas, neboť Oratoř se setkala s nepochopením místních obyvatel, kteří si zde Oratoř nepřáli. Po dvou měsících se chlapci stěhovali ke kostelu svatého Petra v okovech. Zde na Oratoř čekal těžký nepřítel v podobě hospodyně kaplana Tesia. Výsledkem střetu s tímto nepřítelem, byl jedovatý dopis adresovaný na místní úřad a hrozba zatykače na každého chlapce, který by se ke kostelu svatého Petra v okovech jen přiblížil. Autorem dopisu byl kaplan Tesius, několik hodin po sepsání tohoto dopisu zemřel na mrtvici. Dva dny na to zemřela i jeho hospodyně. Zákaz vstupu pro chlapce však platil. Jan Bosko chlapce živil svým vyprávěním o Oratoři, která zatím existovala jen v jeho fantazii a v mysli Boží. Prozatím se Oratoř děla formou vycházek do nedalekých kostelů. Chlapců přibývalo. Své definitivní zázemí našla Oratoř až v dubnu 1846 v pronajatém domě, respektive v kůlně vedle domu, který patřil Francesku Pinardimu. Don Bosko později tento dům i s pozemky odkoupil.¹⁹

V roce 1846 Jan Bosko vážně onemocněl, doktoři mu již nedávali šanci. Svůj podíl na tom mělo vyčerpání z práce. Na jednu stranu Jan Bosko nechtěl své chlapce opustit, na druhou stranu si byl vědom, že Oratoř je stabilizovaná a bude fungovat i bez něj, což mu dodávalo klidu. Zpráva o vážnosti choroby přítele a otce Boska vyvolala v chlapcích vlnu solidarity, která se projevila coby maratón modliteb za jejich milovaného otce. Mnozí chlapci vykonali různá pokání a vzali na sebe předsevzetí, jen aby jim Bůh dona Boska zachoval. Oběti a modlitby přinesly vskutku svůj užitek. Jan Bosko se brzy postavil k radosti chlapců na nohy. K rekonvalescenci odjel ke své rodině do Becchi. Po několika měsících se vrátil do Turína ke svým chlapcům a spolu s ním přijela jeho maminka Markéta, která se o svého syna a všechny chlapce starala až do své smrti.²⁰

---

¹⁸ Srov. BOSKO, J., *Můj život pro mladé*, s. 109-110.

¹⁹ Srov. BOSKO, J., *Můj život pro mladé*, s. 115-140.

²⁰ Srov. BOSCO, T., *Don Bosco*, 4. vydání, Portál, Praha, 2014, s. 153-159.

V roce 1847 navštívil Oratoř arcibiskup. Při té příležitosti byla řada chlapců biřmována. O těchto úkonech byly bezprostředně po mši sepsány záznamy, které měly pro Oratoř velkou důležitost. Spolu s iniciály biřmovanců bylo zapsáno i místo a datum biřmování a podpis arcibiskupa. Arcibiskup tak de facto potvrdil Oratoř jako farnost opuštěných chlapců a Janu Boskovi vyjádřil nepřímo podporu v jakémsi souboji s dalšími turínskými faráři, kteří měli pocit, že jim don Bosko bere jejich farníky. Arcibiskup toto potvrdil o rok později dekretem, kterým dovolili v Oratoři udělování svátostí a připravovat chlapce na biřmování.²¹

Oratoř touto dobou již poskytovala chlapcům základní vzdělání a náboženskou výchovu. Jan Bosko také spolupracoval s řemeslníky, kde se mohli chlapci vyučit. Pravidelně také chlapce navštěvoval na jejich pracovištích a snažil se pro ně vyjednat lepší pracovní podmínky. Teprve v roce 1856 byly součástí oratoře kromě školy i dílny. V rámci svých možností pro ty nejnuznější obstarával jídlo a oblečení. Dalším cílem, který si Jan Bosko vytyčil, bylo poskytnout chlapcům domov či alespoň střechu nad hlavou. První pokusy ubytovat chlapce na seníku skončily nezdarem. Chudí chlapci mu rozkradli příkrývky a na konec odnesli a prodali i slámu. Prvním ubytovaným byl v roce 1847 sirotek z Valsesie. Později ubytovaných přibývalo. V roce 1848 zde našlo domov již 15 chlapců. Specialitou Jana Boska, kterou převzal od své matky Markéty, bylo slůvko na dobrou noc; Jan Bosko si vždy našel čas, aby chlapcům řekl několik milých slov. Tuto praxi převzali i jeho salesiáni.²²

V roce 1848 vydal král Karel Albert ústavu, mnozí si tento počín vysvětlili, jako svolení dělat si, co se komu líbí. Novým módním trendem bylo urážet církve a vše, co k ní patřilo. Těmto útokům čelil i Jan Bosko. Jednou jej jen těsně minula kulka, jindy se musel spasit útekem. V tomto roce se zvedla nevole i proti řeholním společenstvím a kongregacím.²³ Don Bosko si v této době začíná připravovat chlapce, kterým chce navrhnout, aby zůstali s ním a věnovali se práci s mládeží. Koncem roku 1850 první chlapec z oratoře Ascanio Savio přijal klerické roucho. Po čase se stal ředitelem útulku pro dívky.²⁴

Neodmyslitelným atributem salesiánských středisek je dodnes hudba a zpěv. Tento prvek se objevuje v Oratoři již od prvních okamžiků. Jan Bosko založil první

---

²¹ Srov. BOSKO, J., *Můj život pro mladé*, s. 155-156.

²² Srov. BOSKO, J., *Můj život pro mladé*, s. 159-160.

²³ Srov. BOSCO, T., *Don Bosco*, 4. vydání, Portál, Praha, 2014, s. 183-187.

²⁴ Srov. BOSKO, J., *Můj život pro mladé*, s. 221.

hudební školu, do té doby bylo zvykem, že si žáci vyhledali svého mistra, který je školil individuálně a založil první chlapecký sbor,²⁵ který slavil velké úspěchy a byl zván na různé slavnosti. Hudba, byla pro Jana Boska dalším prostředkem, kterým bylo možno projevat svou víru, navíc to byl prostředek, který byl chlapcům srozumitelný.

V roce 1847 došlo k zrovnoprávnění protestantů a Židů s katolickou církví. Především protestanté, kteří disponovali značným jměním, využili této výhody k propagaci svého náboženství a získávání nových členů. Začali distribuovat knihy s biblickou a další tematikou. Jan Bosko na tuto situaci reagoval vydáváním letáků s jednoduchými články nazvanými „*Co má vědět každý katolík*“ a další literární činností, kterou se snažil šířit a bránit katolickou víru, především před útoky protestantů a svobodných zednářů.²⁶

V roce 1854 do Oratoře vstoupil Dominik Savio, který svou příkladností kladně poznamenal chlapce v Oratoři. V roce 1856 založil Dominik Družinu Neposkvrněné, chlapci sdružení v tomto svazku pomáhali donu Boskovi s pastoračními činnostmi ostatních chlapců a konali dobro. Dominikova touha po svatosti se naplnila 9. března 1857, kdy se narodil pro nebe. Pius XII. Dominika v roce 1954 svatořečil. V roce 1855 Michal Rua složil do rukou dona Boska slib chudoby, čistoty a poslušnosti. Tímto činem se stal prvním salesiánem. V roce 1857 začal don Bosko psát stanovy Salesiánské kongregace o rok později je v Římě představil papeži Piu IX. Oficiálně je vznik Salesiánské kongregace spojen s datem 18. prosince 1859. Prvních salesiánů bylo včetně dona Boska osmnáct. Roku 1860 se Milal Rua stává knězem. 5. srpna 1872 byla založena kongregace Dcer Marie Pomocnice, pod vedením Marie Mazarellové. 3. dubna 1874 Svatý stolec definitivně schvaluje stanovy Salesiánské společnosti. 1876 ustanovuje don Bosko spolupracovníky, což byl třetí salesiánskou rodinu. 1884 mají salesiáni prvního biskupa, stává se jím Giovanni Cagliero. V roce 1875 se salesiánské dílo rozrůstá o misijní činnost. Prvních deset salesiánů odchází do Jižní Ameriky. V roce 1877 je následují Dcery Marie Pomocnice. Rok 1879 je spjat s příchodem salesiánů do Patagonie. Don Bosko se 31. ledna 1888 narodil pro nebe.²⁷ V posledních hodinách svého života nabádal chlapce: „*Čiňme všem dobro, nikomu zlo...!*“ a vzkázal jim: „*Řekněte mým chlapcům, že na ně na všechny čekám v ráji.*“²⁸

---

²⁵ Srov. BOSKO, J., *Můj život pro mladé*, s. 159-160.

²⁶ Srov. BOSKO, J., *Můj život pro mladé*, s. 193.

²⁷ Srov. BOSKO, J., *Můj život pro mladé*, s. 224-226.

²⁸ Srov. BOSKO, T., *Život Dona Boska*, 1 vydání, Portál, Praha, 2014, s. 46.

Jan Bosko byl svatořečený v roce 1934. Církev vyhlásila a potvrdila to, v co všichni, kdo se setkali s Janem Boskem osobně či prostřednictvím jeho díla, věřili, že Jan Bosko je svatý. Jana Boska slavnostně prohlásil za svatého papež Pius XI, který se osobně s Boskem potkal a tohoto setkání si velice považoval.²⁹

---

²⁹ Srov. JUREČKA, S., *Sv. Jan Bosko*, Občanská tiskárna, Brno 1934, s. 2.

2. Fenomén zvířat v životě Jana Boska

Máme-li se zabývat fenoménem zvířat ve snech Jana Boska, je na místě ptát se po vztahu Jana Boska k přírodě.

Jan Bosko vyrůstal v pevném sepjetí s přírodou. Narodil se a celé své dětství prožil na venkově, za jejich domem začínal les a louky. Jeho rodiče a celá rodina byli rolníci, odkázáni na dary přírody. Malý Jeník brzy musel přiložit ruku ke společnému dílu. Součástí jejich domu byl i chlév s dobyt看kem. Světec Jan Bosko zmiňuje katastrofální sucho, které zničilo v celé zemi úrodu a hlad, který s tím byl spojen. Matka Markéta ve stavu nejvyšší nouze s pomocí souseda zabila tele, což jim pomohlo přežít nejhorší dobu hladu.³⁰ Krávy dávaly Boskům mléko, tahaly vůz a oraly na poli. Bosko vzpomíná, že v zimě běžně vesnické rodiny trávily večery ve stáji, bylo to nejteplejší místo v domě. Na pastvě krávy hlídal, jakožto nejmladší, právě Jeník. Kromě toho se staral o chlév, každodenně musel vyvozit hnůj a podestlat kravám slámu. Pak musel každé zvíře vyhřebelcovat a nanosit dobytku vodu na piti. Později, za studií, pomáhal během prázdnin doma. Nejraději pásł krávy, protože tak měl prostor studovat. Podle svědků se často do studia ponořil takovým způsobem, že zcela zapomněł na krávy a ty mu utekly do kukuřice.³¹

Kromě krav měli i osla, jak o tom svědčí vzpomínka Dona Boska, kdy se pohádal se svým starším bratrem Antonínem, který nesouhlasil, aby Jeník šel do školy. „*Vyrostl jsem silný a zdravý a nepotřeboval jsem k tomu žádné knížky,*“ vysvětloval svůj nesouhlas Antonín. „*Náš osel také nechodil do školy a je ještě silnější než ty, ale já nechci zůstat pitomý jako ty. Jeden osel doma stačí,*“ odsekl Jeník.³²

Chlapec Jan Bosko běžně lovil ptáky a vybíral hnízda. Teresio Bosco zmiňuje příhodu, kdy si Jeník přinesl domu malého kosa, z proutku mu vyrobil klec, krmil ho a učil kosa zpívat, kos byl učenlivý, ale pak se k němu dostala kočka. Teresio Bosco uvádí, že malého Jeníka tato záležitost přirozeně vyvedla z míry a vedla k myšlenkám o nicotnostech věcí.³³ Jednou se Jeník snažil vybrat hnízdo v kmeni stromu a uvízla mu tam ruka, sundali jej až dva sousedi, kteří museli nožem ořezat dřevo kolem ruky. Jindy se Jeníkovi podařilo vycvičit straku, ale dopadlo to špatně, překrmil ji třeshněmi.³⁴

---

³⁰ Srov. BOSCO, J., *Můj život pro mladé*, s. 16.

³¹ Srov. BOSCO, T., *Don Bosco*, 4. vydání, Portál, Praha, 2014, s. 61.

³² Srov. BOSCO, T., *Don Bosco*, s. 45.

³³ Srov. BOSCO, T., *Don Bosco*, s. 38.

³⁴ Srov. MED, O., *Po stopách charakterního muže 1*, s. 35-37.

Někdy používal k lovu i pušku. Když se rozhodl stát knězem, shledal, že lov není slučitelný s jeho stavem. Ve své autobiografii vzpomíná, jak asi hodinu pronásledoval zajíce, než se mu ho podařilo zastřelit. Když Bosko viděl zajíce umírat, zaplavil jej smutek. Přátelé mu k tomuto úlovku gratulovali, ale on si připadal jako pytlák. Omluvil se svým přátelům za chování, které není vhodné pro klerika a okamžitě se odebral domů. Znovu si uvědomil, že tímto způsobem nechce jako kněz fungovat a na lov se již nikdy nevydal.³⁵

Zhruba ve stejnou dobu, tedy v době studií v semináři, jen během prázdnin, navštívil Jana Boska jeho přítel ze semináře Luigi Comolla. Když se přiblížil čas oběda, rozhodli se, že si připraví kuře. Po delší honbě na dvorku se jim podařilo chytit mladého kohouta. I když se jim do toho moc nechtělo, usekli kohoutovi hlavu. Když viděli krev, lekli se a byli z tohoto výjevu smutní. Luigi však řekl: „*J sme to ale dva blázni. Pán nám dal zvířata za pokrm. Tak proč ten smutek?*“³⁶ Pak už nic nebránilo tomu, aby svůj oběd oškubali, uvařili a snědli.

Následující příběh ze života Jana Boska dosvědčuje, že jezdil na koni, byť jen mimořádně. Jednou Bosko slíbil, že odslouží dvě mše, na různých místech. Protože byl v časové tísní, překonával vzdálenost mezi oběma místy na koni. V jednom úseku cesty se z pole zvedlo hejno vrabců, které vyplašilo jeho koně a ten Boska shodil ze sedla. Našli jej v bezvědomí neznámí lidé a odnesli k nim domů. Tento příběh se prolíná s dalším příběhem, který Boskovi následně vyprávěl jeho zachránce, který jel dříve s naloženým oslem. Velmi přšelo, osel uklouzl, zapadl do bahna a nebyl schopen vstát. Muž vyprávěl, že mu v této nešťastné chvíli přišel na pomoc jakýsi klerik, jeho bratr a další dva muži. Pomohli mu složit zboží z osla, vytáhnout z bahna a ho samého pozvali do svého domu, kde se o něj velkoryse postarali. Když jim chtěl zaplatit za jejich pohostinnost, klerik odmítl: „*Zítرا vás možná budeme potřebovat my.*“ Oním klerikem byl sám Jan Bosko.³⁷

Jan Bosko měl mnoho přátel i nepřátel. Ti druzí se mu snažili ublížit. Bůh však k ochraně svých svatých posílá zvířata. Proroka Eliáše přichází zachránit medvědi.³⁸ Boska šedivý, velký pes, který se k němu choval jako ke svému pánovi. Později se Sivák, jak mu Bosko říkal, objevoval častěji a chránil Boska, čímž mu prokazoval služby k nezaplacení. Třebas Boska ochránil, když jej přepadla dvojce zlotřilců, kteří

---

³⁵ Srov. BOSCO, J., *Můj život pro mladé*, s. 78.

³⁶ BOSCO, J., *Můj život pro mladé*, s. 79.

³⁷ Srov. BOSCO, J., *Můj život pro mladé*, s. 93.

³⁸ Srov. MED, O., *Po stopách charakterního muže 4*, s. 183.

mu hodili deku přes hlavu, z neznáma se objevil Sivák a oni zlotřilci Jana Boska nakonec prosili, ať psa uklidní. Chlapci v Oratoři se s psem skamarádili a hráli si s ním. Bosko jej měl rád. Sivák byl námětem mnoha spekulací. Janu Boskovi se nikdy nepodařilo zjistit, komu Sivák patří. Poprvé se Sivák objevil v roce 1854 a naposledy jej Bosko viděl 1866, tehdy doprovodil dona Boska na návštěvu k rodině Mogliů. Sivák zůstal v první místnosti domu. Když mu Bosko chtěl dát trochu jídla, pes už tam nebyl. Přesto, že dveře i okna byly zavřené a psi Mogliovích nehlásili jeho odchod. V roce 1872 se baronka Azelia Frassatiová dona Boska zeptala, co si o Sivákovi myslí. Bosko odpověděl: „*Říct, že to byl anděl, by bylo směšné. Ale není ani možné tvrdit, že to byl obyčejný pes.*“³⁹ Jiný příběh se psem spadá do období, kdy byl Jan Bosko krátce po vysvěcení. Na náměstí v Turíně se prali dva velcí psi. Nikdo se neodvažoval je od sebe odtrhnout, až Jan Bosko, který jednoho psa popadl a odnesl na druhou stranu náměstí. Tam jej postavil a dal mu pořádnou ránu. Pes utíkal, ani se neotočil.⁴⁰ Ještě jako student měl během prázdnin půjčeného psa Braka, kterého učil různým kouskům: skákat krávkě na hřbet, lézt po žebříku na půdu a podobně.⁴¹

Ze střípků mozaiky života sv. Jana Boska, lze vnímat jeho celoživotní provázanost s přírodou. Z jedné strany dokázal soucítit se zvířaty, byl smutný, když zvířata trpěla, na druhou stranu si byl vědom, že jsou naší potravou či nám pomáhají při práci a věděl také, že to není zadarmo, že je potřeba se o ně postarat. V psovi Sivákovi našel Jan Bosko přítele, kterého měl rád.

---

³⁹ BOSCO, J., *Můj život pro mladé*, s. 207.

⁴⁰ Srov. MED, O., *Po stopách charakterního muže I*, s. 41.

⁴¹ Srov. MED, O., *Po stopách charakterního muže I*, s. 77.

3. Význam snů Jana Boska

První sen z devíti let končí pláčem Jeníka, prosí Paní, která jej snem provází, aby mu vysvětlila význam snu. Nepochopil jej. „*Přijde doba, kdy všechno pochopíš,*“ uklidnila Paní Jeníka. Pak se Jeník probudil. Ráno se Jeník se snem svěřil mamince Markétě, bratrům a babičce. Bratr Josef sen vysvětlil tak, že Jeník bude celý život pastevcem. Nejstarší Antonín viděl Jeníka jako náčelníka lupičů. Babička mínila, že sny jsou jen sny a netřeba jim věřit. „*Kdo ví Jeníku, jestli se nakonec nestaneš knězem,*“ odhadla nejlépe situaci maminka. Jeník se tehdy nejvíce přikláněl k mínění babičky.⁴² Jan Bosko ve své autobiografii potvrzuje, že snům věřit nechtěl. Jeho první sen se mu několikrát vrátil. Uvěřit tomuto snu znamenalo, že by se musel stát knězem. Bosko se domníval, že má nedostatek cností, které jsou pro kněžské povolání třeba. Rozhodnutí pro duchovní dráhu pro něj znamenalo dlouhodobý proces, byť by se z životopisu mohlo zdát, že od začátku byla jeho dráha jasně dána, který vyústil v rozhodnutí vstoupit do františkánského řádu, kam byl přijat. Než však nastoupil, zdál se mu další sen, kdy mu jeden mnich řekl: „*Hledáš pokoj, ale tady ho nenalezneš.*“ Zpovědník Jana Boska jakoukoliv diskuzi o snech zamítl, prohlásil, že ve věcech povolání, se každý má ohlížet na své sklony a nenechat za sebe rozhodovat druhé. Na moudrou radu duchovního rádce přijal klerické roucho a šel studovat do semináře.⁴³

V roce 1846 pojali lidé v okolí Boska podezření, že se Bosko zbláznil. V nelehké situaci, kdy se Oratoř stěhovala z místa na místo, snažil se Jan Bosko své chlapce potěšit tím, že jim vyprávěl své sny o budoucnosti Oratoře, popisoval velké hřiště, vybavené dílny, školu, kostel... Realita byla naprosto odlišná od vize Jana Boska. Neustálé stěhování z místa na místo a nejistota co bude zítra. Když se situace neměnila i sám vizionář začal pochybovat o pravosti svých snů. V té době se mu zdál sen, v kterém viděl dům, jenž se stane útočištěm pro jeho hochy. Ráno sen vyložil donu Borelovi a společně se na onen dům šli podívat. V domě byl nevěstinec. Na základě tohoto šokujícího zjištění prohlásil, že jeho sny jsou jen „*Ďábelským mámením.*“ Tento dům se nalézal v blízkosti budoucí Oratoře a don Bosko jej později odkoupil a začlenil do Oratoře.⁴⁴

---

⁴² Srov. BOSCO, T., *Don Bosco*, s. 16.

⁴³ Srov. BOSCO, J., *Můj život pro mladé*, s. 62.

⁴⁴ Srov. BOSCO, T., *Don Bosco*, s. 147.

Don Bosko významu svých snů většinou napoprvé neporozuměl. V jeho snech jej provází vždy průvodce: Pán Ježíš, Panna Marie, popřípadě někdo další, kteří mu jeho sny částečně vysvětlují. Opravdové pochopení snu nastalo, až se tyto sny naplnily. K roku 1844 se vztahuje poznámka ke snům: „*Tehdy jsem příliš nevěřil tomu, co jsem viděl a ještě méně jsem rozuměl významu toho všeho.*“ Postupně se však tyto vize stávaly skutečností. Bosko jim začal rozumět a se sny začal cíleně pracovat jako s podklady pro svá rozhodnutí.⁴⁵ Od roku 1854 začal o svých snech vyprávět chlapcům. Ti poslouchali se zatajeným dechem a sny přinášely četná duchovní dobra.⁴⁶

Teresio Bosco, salesiánský kněz narozený 1931 uvádí jako milník, od kterého Jan Bosko o svých snech nepochyboval, smrt mladého Caselenga. Don Bosko tuto smrt předpověděl ve snu a obraz z pohřbu se plně rovnal následné skutečnosti. Teresio Bosco rovněž upozorňuje, že Bosko se vícekrát svěřil donu Cafasovi s obavou, že vyprávěním snu druhé podvádí. Don Cafasso Boska uklidnil: „*Jakmile se sen vyplní, už se ničím nezneklidňujte a pokračujte.*“ Sekretář Jana Boska, don Berto, který v této funkci setrval dvacet let prohlásil, že Don Bosko předpověděl smrt každého hochy z Oratoře. Párkrát varoval přímo dotyčné chlapce. Většinou však hochy svěřoval do ochranné péče kamarádů a nenápadně je na tuto skutečnost připravoval.⁴⁷

Historik don Ceria, který vstoupil do Salesiánské kongregace v roce 1885, tedy ještě za života Jana Boska, zpracoval část životopisných pamětí Jana Boska. V jedné části se věnuje snům. Dělí je do třech skupin. Do první skupiny spadají sny tak, jak jsou obvyklé, bez nějaké zvláštní hodnoty. V druhé skupině jsou sny, které je lépe označit za vize, Bosko je spatřil za bílého dne. Třetí skupinu obsahují sny, jež se zdály v noci, a které měly prorocký význam či odhalovaly nějaké tajemství. Některé sny don Ceria nedokázal přesně zařadit. Například se Boskovi zdálo, že se ocitl v chrámu sv. Petra v Římě, ve výklenku vysoko nad zemí. Volal na lidi, aby jej sundali, ale nikdo jej neslyšel. Don Ceria tento sen připisoval na vrub špatné životosprávy. Roku 1936 byla zhotovena sochařem Canonicem socha dona Boska a umístěna na místě v chrámě, které Bosko popsal.⁴⁸

Ne vždy byly sny posly vznešeného významu odhalující spásonosnou snahu Boha, během studií se několikrát zdály i výsledky testů či diktát, který jej čekal

---

⁴⁵ Srov. BOSCO, J., *Můj život pro mladé*, s. 107.

⁴⁶ Srov. ALBERTI, P., *Světce Don Bosko*, 2. vydání, Křesťanská akademie, Řím 1977, s. 144.

⁴⁷ Srov. BOSCO, T., *Don Bosco*, s. 301.

⁴⁸ Srov. BOSCO, T., *Don Bosco*, s. 301.

následného dne. Když se profesoři divili rychlosti, s kterou si Jeník poradil s úlohou, nikdy zdroj svých informací nezapřel. Jeho spolužáci Jeníka nazývali Snářem.⁴⁹

Bosko sny vyprávěl chlapcům v Oratoři a vždy přidal i výklad snů, popřípadě odpovídal na jejich dotazy. Po chlapcích nežádal, aby snům věřili, nevadilo mu ani, když se snům budou smát. Nechtěl pouze, aby sny vykládali lidem mimo Oratoř, ani rodičům. „*Vám povím všechno, třeba i své hříchy.*“⁵⁰ Ve snech viděl Jan Bosko do svědomí chlapců a do jejich momentálního duchovního stavu. Tyto výjevy spatřoval ve formě obrazů. Takto citlivé informace nikdy nesděloval veřejně, vždy je sdělil v soukromí chlapcům, kteří o to požádali. Některé sny chlapce velmi pobavily, jako například sen O svišti, který odváděl tancem pozornost chlapců od zpovědi.⁵¹ Jiné sny, především ty, které prorokovaly smrt někoho z Oratoře, chlapce vyvedly z míry, byť nutno dodat, že vyprávění snů se nemíjelo účinkem a zpravidla další den bylo u zpovědnice a na mši plno.

Z textu *Sny dona Boska* je patrné, že sny musely být velmi živé. Bosko často není schopen rozeznat, jestli se jedná o skutečnost či sen. V některých snech se objevuje tendence vyzkoušet, zda se jedná o sen či skutečnost. Tyto zkoušky však vždy Boskovi dopadnou jako by to byla skutečnost. Není výjimkou, že ve spaní křičí a přivolá hlukem salesiány, kteří spali v dalších místnostech. Z některých snů se probouzí víc unaven, než když šel spát⁵² a některá zranění, jako bolest ruky, když se dotkl poslední pekelné brány, mu zůstává po probuzení.⁵³ Kromě toho, že se Janu Boskovi sny zdály, v jednom snu naopak navštívil dona Branda ve Španělské Utreře 1886. Rozkázal mu, že musí vyloučit z tamějšího ústavu tři chlapce. O několik dnů později přišel donu Brandovi dopis, ve kterém se jej ptal Don Rua, zda učinil to, co mu Bosko před několika dny rozkázal.⁵⁴

Mimořádnost snů se projevuje především v popisu věcí či dějů, které Bosko nemohl jinak poznat, které se měly stát teprve v budoucnu či přesně popisovaly v obrazech stavy duše jeho chlapců, leč někteří chlapci výjimečně zůstávají jakoby

---

⁴⁹ Srov. BOSCO, J., *Sny Dona Bosca – Úlohy 1831*, [Internet] <http://www.sdb.cz/kdo-jsme/dokumentysdb/salesianska-spiritualita/>.

⁵⁰ BOSCO, J., *Sny Dona Bosca – Zvláštní pomoc a osvícení 1875*, [Internet] <http://www.sdb.cz/kdo-jsme/dokumentysdb/salesianska-spiritualita/>.

⁵¹ Srov. BOSCO, J., *Sny Dona Bosca – Svišť 1859*, [Internet] <http://www.sdb.cz/kdo-jsme/dokumentysdb/salesianska-spiritualita/>.

⁵² Srov. BOSCO, J., *Sny Dona Bosca – Úlohy – Víra naším štítem a vítězstvím 1876*, [Internet] <http://www.sdb.cz/kdo-jsme/dokumentysdb/salesianska-spiritualita/>.

⁵³ Srov. BOSCO, J., *Sny Dona Bosca – Cesta zvržení do pekla 1868*, [Internet] <http://www.sdb.cz/kdo-jsme/dokumentysdb/salesianska-spiritualita/>.

⁵⁴ ALBERTI, P., *Světce Don Bosko*, 2. vydání, Křesťanská akademie, Řím 1977, s. 155.

v mlze. Bosko nevidí jejich stav duše. V rozhovoru s donem Barbeisem říká, že jsou to ti, kteří se před představenými uzavřou.⁵⁵ Mimořádnost snů se projevuje i dalším způsobem, Jan Bosko se v některých snech střetává s naprosto odlišnou realitou, kterou se chlapcům snaží přiblížit pomocí obrazů. Obdobná svědectví můžeme najít v literatuře, která se zabývá svědectvími, která popisují život po životě či na které naráží Ježíš ve svých podobenstvích. Jan Bosko zmiňuje, že viděl věci, které lze vidět, ale které nelze popsat, neznáme je z tohoto světa. Čas a prostor se uskutečňuje jiným způsobem, v jakési dynamické přítomnosti a překonávání obrovských vzdáleností s rychlostí a lehkostí myšlenky.⁵⁶ Donu Boskovi však ani v nejmenším nejde o senzaci, vždy sny vypráví s důrazem na spirituální přínos pro hochy, upozorňoval že Bůh užívá různých nástrojů, třeba Balaámovy oslice.⁵⁷ Sny byly tematicky zaměřené na boj a vítězství církve, stav svědomí hochů, rozvoj salesiánské kongregace a misijní sny a také některé sny oznamovaly smrt.

Snům je přikládán velký význam již od nepaměti. Lidé ve starověku kladli důraz na kontakt s nadpřirozenem, ke kterému může ve snu dojít. O tom svědčí třeba to, že součástí dvora starověkých civilizací, byl i vykladač snů. V současné době mluvíme spíše o „*hlubinném projevu lidské osobnosti*.“ Mezi těmito náhledy nemusí být nutně rozpor. „*Když Bůh oslovuje člověka, dotýká se hlubin jeho bytí*.“⁵⁸ Prorocké sny jsou známkou přítomnosti Ducha a znamením konce časů.⁵⁹ „*Spánek je pokládán za vhodnou dobu k Božímu navštívení*.“⁶⁰ Světec Jan Bosko zažívá ve svých snech podobné navštívení, jaké se dostalo Jákobovy když usnul cestou do Cháranu.⁶¹ O obdobné zkušenosti svědčí Josef, milovaný syn Jákobův, když vypráví svůj sen bratřím.⁶² Také Josefovi, muži Marie, se dostává navštívení ve snu.⁶³ Jan Bosko tyto sny přijímá a řadí se tak mezi velké muže víry.

---

⁵⁵ Srov. BOSCO, J., *Sny Dona Bosca – Zvláštní pomoc a osvícení 1875*, [Internet] <http://www.sdb.cz/kdo-jsme/dokumentysdb/salesianska-spiritualita/>.

⁵⁶ Srov. BOSCO, J., *Sny Dona Bosca – Zvláštní pomoc a osvícení 1875*, [Internet] <http://www.sdb.cz/kdo-jsme/dokumentysdb/salesianska-spiritualita/>.

⁵⁷ Srov. ZERBINO, P., *Sny Jana Bosca*, 1. vydání, Don Bosco, Bratislava 2012, s. 6.

⁵⁸ Sen, In: *Slovník biblické teologie*, LEÓN-DUFOUR, X., 5. vydání, Velehrad, Řím 1991, s. 421.

⁵⁹ Srov. Sk 2,17.

⁶⁰ Spánek, In: *Slovník biblické teologie*, LEÓN-DUFOUR, X., s. 462.

⁶¹ Srov. Gn 28,10-16.

⁶² Srov. Gn 37,5-11.

⁶³ Srov. Mt 1,20-21.

4. Reflexe snů Jana Boska

Sny Jana Boska jsou rozdělené do pěti kapitol. Do první kapitoly spadají sny, v kterých se objevuje pozitivně laděný motiv stáda, beránků a ovcí. Druhá kapitola si všímá snů, které obsahují motiv zdivočelé zvěře a šelem, které jsou v protikladu k rozradostněnému stádu beránků. Třetí kapitola se zabývá sny, kde ďábel na sebe bere konkrétní podobu zvěře a kde škodí Božímu dílu svým vlastním způsobem. Čtvrtá kapitole studuje sny, kde jsou zvířata obrazem hříchu či smrti, ať už ve smyslu konce lidského života nebo ve smyslu duchovním, tedy v podobě přetrhání vztahu se svým stvořitelem. Pátá kapitola se zabývá dvěma zbývajícími sny, které nelze zařadit do předchozích tří kapitol. Přesto, aby tato práce byla sepsána poctivě a úplně, je zapotřebí uvést i tyto sny. U prvních dvou kapitol následuje spirituální vyhodnocení až na konci těchto kapitol. U zbývajících tří kapitol je spirituální vyhodnocení součástí každého snu.

4.1 Reflexe snů, ve kterých se vyskytuje motiv stáda, beránků a ovcí

Častým motivem, který ve snech svěťce Jana Boska nalézáme, jsou beránci, popřípadě celé stádo. Ovce se ve snech vyskytují minimálně, je tomu tak zřejmě proto, že don Bosko byl poslán především ke chlapcům. I když z životopisu Jana Boska víme, že se věnoval i dívkám v internátu hraběnky Barolové.⁶⁴ Tento motiv se opakuje u osmi snů z třiceti osm, v kterých se objevují zvířata. Donu Boskovi se však některé tyto sny zdály opakovaně, někdy s drobnými nuancemi.⁶⁵ První sen s takovýmto motivem se zdál malému Jeníkovi v roce 1824, tedy v jeho devíti letech a byl zároveň prvním z dalších 140 základních snů. Poslední sen s tímto motivem se donu Boskovi zdál dva roky před jeho smrtí v roce 1886.

První sen z roku 1824 je nazván *Poslání Dona Boska*, v další literatuře je také nazýván *Sen v devíti letech*⁶⁶ či *Sen, který otvírá život*.⁶⁷ Tento sen měl klíčový význam pro celé dílo Jana Boska. Zde vyslovuje Pán Ježíš Jeníkovo jméno, aby jej povolal a poslal k chlapcům. Je zde rámcově představena metoda, kterou má Jeník v budoucnu pracovat, a kterou budou salesiáni nazývat Preventivním systémem: „*Ne bitím, ale*

---

⁶⁴ Srov. BOSCO, J., *Můj život pro mladé*, s. 126.

⁶⁵ Srov. BOSCO, J., *Sny Dona Boska*, s. 4.

⁶⁶ Srov. BOSCO, T., *Život Dona Boska*, s. 4.

⁶⁷ Srov. BOSCO, J., *Můj život pro mladé*, s. 17.

vlídností a láskou si musíš získat tyto přátele. Začni je hned poučovat o ošklivosti hříchu a o ceně ctností!“ A v neposlední řadě zde Jeník získává za učitelku Pannu Marii, která mu slíbuj, že jej neopustí. Sen se odehrává na louce, kde zastihujeme chlapce při hrách. Zábava některých hochů však překračuje meze slušnosti. Především se zde objevuje nešvár klení, který Jeníka, jenž chová ve svém srdci velkou úctu k Bohu, dopaluje. Pokouší se chlapcům domluvit pěstmi. Pán Ježíš přichází za Jeníkem s jiným, laskavějším a vlídnějším plánem, jak chlapce napravit. Následující scéna je vizualizací tohoto plánu. Hrající si chlapce nahrazují zvířata: kozy, psy, kočky, medvědy a další šelmy. Do snu vstupuje Panna Maria: „*Hled'! Toto je pole tvého působení. Bud' pokorný, statečný a silný, a to, co se nyní děje před tvými zraky, ty musíš učinit s mými dětmi!*“ Divoká a divočí zvěř se ve snu mění v pokojné beránky, rozradostněné z přítomnosti Pána Ježíše a Panny Marie.⁶⁸ Jeníka tento sen rozplakal, nerozuměl mu. Ráno tento sen vyprávěl doma. Od svých bratrů sklídl posměch. „*Asi budeš pást celý život kozy a ovce, jako to děláš dosud,*“ popichoval jej Josef. „*Já si myslím, že z tebe bude náčelník lupičů,*“ přidával Antonín. Maminka Markéta zhodnotila situaci nejlépe: „*Kdoví, Jeníku, jestli se nakonec nestaneš knězem.*“ Babička debatu utne: „*Sen je sen. Snům se nedá věřit.*“ Jeník měl obdobné smýšlení jako babička.⁶⁹ V rodinném kruhu byl tento sen zapomenut. Don Bosko jej zmiňuje znovu až v rozhovoru s papežem Piem IX. v roce 1858 v Římě. Ten mu doporučuje, aby vše, co souvisí s jeho životem a dílem sepsal, včetně tohoto snu, který se má v budoucnosti stát povzbuzením pro salesiány.⁷⁰ Tento sen se zdál Boskovi pravidelně dalších 18 let. Vždy ho dokázaly zaujmout nové detaily.⁷¹

Druhý z osmi snů s motivem stáda beránek se zdál Janu Boskovi v roce 1831, tedy v jeho šestnácti letech. Je to třetí ze 140 základních snů. Sen se jmenuje *Povolání Dona Boska*. Snu předcházela smrt učitele a velkého přítele Jana Boska, dona Calossa. Pro Jana Boska to mohl být konec studií, což v něm přirozeně vyvolávalo velké obavy. Chtěl se stát knězem.⁷² Otec přítele Josef Turko jej povzbuzoval: „*Bud' hodný a Panna Maria ti pomůže.*“ Jan odpověděl: „*Zcela v ni důvěřuji, ale jsem plný nejistoty, rád bych pokračoval ve studiích, abych se mohl stát knězem.*“ O několik dní později přišla k Jeníkovi ve snu Paní se stádem a oslovila jej jménem: „*Hle, Jene, celé stádo svěřuji*

---

⁶⁸ Srov. BOSCO, J., *Sny Dona Bosca – Sen devítiletého 1824*, [Internet] <http://www.sdb.cz/kdo-jsme/dokumentysdb/salesianska-spiritualita/>.

⁶⁹ Srov. BOSCO, T., *Don Bosco*, s. 16-17.

⁷⁰ Srov. BOSCO, J., *Můj život pro mladé*, s. 19.

⁷¹ Srov. MED, O., *Po stopách charakterního muže I*, s. 40.

⁷² Srov. BOSCO, J., *Můj život pro mladé*, s. 30.

tvé péči.“ Když se setkání Jana Boska a Josefa Turka zopakovalo, byl Jan velmi dobře naladěný: „Dobrá novina, měl jsem dnes sen, ve kterém jsem viděl, že budu moct pokračovat ve studiích, a že mé místo je v čele mládeže, o jejichž výchovu se mám starat po celý život, brzy budu moct být knězem.“⁷³ Mladý Bosko vzal pytel, ponížil se a obešel všechny známé v okolí, aby mu přispěli na studia.⁷⁴

Třetí z devíti snů, celkově desátý z roku 1844 se jmenuje *Povolání Pastýřka a Beránci*. Tento sen spadá do doby, kdy don Bosko má říct chlapcům, že se Oratoř bude stěhovat do Valdoka. Stěhování ze známého prostředí bylo spojeno s nejistotou, která Jana Boska znepokojovala. Tento sen je aktualizací prvního snu pro potřeby stěhování Oratoře. Sen nám předvádí děsivou atmosféru, kdy světec Jan Bosko je vržen doprostřed mezi rozdivočelou a řvoucí zvěř. Je zde bezpočet vlků, koz, kozlů, beránek, ovcí, psů i ptáků. Nebýt Panny Marie Pastýřky, Bosko by utekl. Doprovázení divokou smečkou obchází pastviny. Během cesty se třikrát zastaví, až se ocitnou na místě, kde žijí zvířata ve společné harmonii. Z většiny zvěře se stali beránci, ke kterým přicházejí pastýři, avšak nevydrží u beránek a opouští je. Někteří, z osiřelých beránek, se stávají sami pastýři, až jich je tolik, že část odchází pečovat o další zvířata, na jiné pastviny.⁷⁵ Obdobou tohoto snu bylo kázání dona Borela O zelí, kdy vysvětluje chlapcům, že zelí má pěkné velké hlavy díky přesazování, stejně jako Oratoř stěhováním neskončí, ale posílí.⁷⁶

Čtvrtý z osmi snů, a čtyřicátý pátý ze 140 základních snů, se jmenuje *Pastýř, ovce a beránci* a datuje se k roku 1867. Don Bosko zůstává celý život věrný svému poslání, které mu svěřil Bůh ve snu, stejně jako Jeremiášovi ještě v dětském věku: „Ach, Jahve, Pane, opravdu neumím mluvit, vždyť jsem ještě dítě.“⁷⁷ Celý život světce Jana Boska je kladnou odpovědí na toto Boží pozvání. Tento sen rezonuje s touhou Dona Boska lépe nahlédnout do srdcí chlapců a být jim tak více užitečný. Osobní a duchovní blízkost mezi dospělými a dětmi je základním pilířem preventivního systému Jana Boska.⁷⁸ Jan Bosko tento sen vyprávěl chlapcům 16. června 1867. Tento den byl významný tím, že don Bosko slavil výročí dvaceti šesti let ode dne, kdy sloužil první mši svatou. Ve snu Pastýř provází dona Boska po pastvinách. Pastviny mají různou

---

⁷³ Srov. BOSCO, J., *Sny Dona Bosca – Povolání mladého Jana Bosca 1830*, [Internet] <http://www.sdb.cz/kdo-jsme/dokumentysdb/salesianska-spiritualita/>.

⁷⁴ Srov. MED, O., *Po stopách charakterního muže* I, s. 79.

⁷⁵ Srov. BOSCO, J., *Sny Dona Bosca – Pastýřka a beránci 1844*, [Internet] <http://www.sdb.cz/kdo-jsme/dokumentysdb/salesianska-spiritualita/>.

⁷⁶ Srov. BOSCO, J., *Můj život pro mladé*, s. 112.

⁷⁷ Jer 1,6.

⁷⁸ Srov. FERRERO, B., *Vychovávaj jako Dona Bosko*, 1. vydání, Portál. Praha 2007, s. 99.

kvalitu. Některé pastviny připomínají spíše pustinu, pasou se zde podměrečné kusy. Jedná se však o stáda, která nejsou svěřena do péče Dona Boska. Na jedné pastvině, kterou Jan Bosko procházel, bylo nesčetné množství zbědovaných beránků. Beránci působili staře. Zajímavostí byl přívěšek ve tvaru „S“ (scandalum – pohoršení) zavěšený na jejich rohy. A všude po těle měli vytlačené číslice „3.“ Číslice poukazuje na skutečnost, že následkem necudnosti, je trojí bída morální, duchovní a fyzická. Beránci se postupně proměňují v mladé muže. Jsou to hoši z Oratoře. Řadu z těchto chlapců Bosko nezná. Jsou to ti, kteří přijdou do Oratoře teprve v budoucnu. Krásnější pastvina byla určena beránkům, hochům, kteří se nalézali v Boží milosti. A docházejí na ještě krásnější místo, zde se nalézají ti, kteří si uchovali svůj původní stav čistoty, i když se nejedná o příliš početné stádo. Bosko tento výjev komentuje takto: „*Viděl jsem tam a prohlédl si zvláště ty, kteří jsou právě v Oratoři. Jsem přesvědčen, že by byli ochotni dát se upálit a rozřezat na kusy, ba podstoupit i tu nejkrutější mučednickou smrt, nežli by měli pozbyt svou nádheru, kdyby z ní zahlédli jen desetinu.*“⁷⁹

Pátý sen z osmi se jmenuje *Černý kocour, chlapec a psi, d'áblové*, ve Snech Dona Boska je řazen v pořadí na šedesáté první místo a spadá do roku 1876. V tomto snu nacházíme Boska při činnosti, která mu je nejvlastnější, zachraňuje zde jednoho z chlapců, který se nachází ve stavu těžkého hříchu. Don Bosko zde byl v první řadě pro ty nejubožejší, třebaš ty, kteří skončili ve vězení.⁸⁰ Děje se tak v Duchu slov Pána Ježíše: „*Lékaře nepotřebují zdraví, ale nemocní, nepřišel jsem volat k pokání spravedlivé, ale hříšníky.*“⁸¹ Don Bosko se ocitá v rodině, ve které se chystají zabít kocoura. Kocour u Dona Boska vyhledal azyl ve chvíli, kdy se na něj vrhají dva psi. Bosko se snaží psy zahnat, ale ti mu odpovídají: „*Ne, nikdy. Musíme poslouchat svého pána a máme rozkaz zabít toho kocoura.*“ Don Bosko se pídí po důvodu, proč ho chtějí zabít. „*Dobrovolně se dal do služeb svého pána a pán může libovolně rozhodovat nad životem svého otrocka. Máme rozkaz, abychom jej zabili, a také jej zabijeme!*“ A skutečně pokračují v útoku, stejně jako Bosko pokračuje v rozdávání ran holí. Mezitím se kocour mění v beránka. Beránek se dále proměňuje v chlapce, který prosí, aby jej Bosko zachránil. Jan Bosko ujišťuje chlapce, že už se nemusí bát a společně se modlí.⁸² Původní kocouří podoba, kterou chlapec ve snu má, naznačuje, že chlapec se na začátku

---

⁷⁹ Srov. BOSCO, J., *Sny Dona Bosca – Pastýř, ovce a beránci 1867*, [Internet] <http://www.sdb.cz/kdo-jsme/dokumentysdb/salesianska-spiritualita/>.

⁸⁰ Srov. BOSCO, J., *Můj život pro mladé*, s. 96.

⁸¹ Lk 5,31.

⁸² Srov. BOSCO, J., *Sny Dona Bosca – Černý kocour, chlapec a psi, d'áblové 1876*, [Internet] <http://www.sdb.cz/kdo-jsme/dokumentysdb/salesianska-spiritualita/>.

nachází ve stavu těžkého hříchu, tomu nasvědčuje i to, že ďáblové nad ním uplatňují svou moc. Chlapce zachraňuje to, že se vydává do rukou Dona Boska. Podoba Beránka nás odkazuje na stav pokání. Vrcholem a naplněním celé situace je okamžik, kdy se dvě osoby, těšící se z plné lidské důstojnosti modlí, tedy spojují se v modlitbě s Bohem. Život v Oratoři si nelze idealizovat. Oratoř tehdy navštěvovalo přes 700 chlapců, jejich úroveň byla různá. Dona Boska množství zlých chlapců, které ve svých snech viděl, překvapovalo. Don Bosko chlapcům řekl: „*Don Bosko je veliký darebák a mnoho snese. Můžete ničit vše kolem sebe, můžete dělat všelijaké klukoviny, to vám promine. Ale chcete-li ničit duše, tak to ne, to je don Bosko neoblomný.*“⁸³

Další šestý sen je z roku 1878 a jmenuje se *O prázdninách* a ve Snech Dona Boska má pořadové číslo šedesát pět. Některé sny Dona Boska spojuje téma prázdnin. Většina chlapců opouštěla na léto Oratoř a vracela se do svých domovů. Několik málo měsíců odloučení od Dona Boska, a ztráty pravidelného režimu, často spojených se zahálkou stačilo k tomu, aby chlapci zapomněli na své dobré vychování a zanedbávali svůj svátostný život. Don Bosko se přes rok snažil chlapce vést svou „*tvořivou a vynalézavou výchovou*“ k činorodosti a aktivitě.⁸⁴ Během prázdnin však chlapci z režimu, který byl nastolen v Oratoři, vypadávali. Don Bosko se jim po návratu z prázdnin snažil tuto situaci vysvětlit a pomoci chlapcům navázat tam, kde před prázdninami skončili. Ve snu nacházíme Jana Boska v zahradě, kde se radostně věnují hře beránci. Část beráneků však využívá toho, že někdo otevřel bránu ze zahrady a vybíhá na louku. Problém nastává ve chvíli, kdy se nebe zatáhne a začíná bouře. Bosko se snaží dostat beránky do bezpečí, ale jeho počínání není zcela úspěšné. Uprostřed zahrady se nachází studna, ze které vytryská duha, pod níž nachází beránci útočiště. Beránci, kteří se spolu s Janem Boskem schovávají pod duhou, mají na čelech napsána svá jména. Jsou to chlapci z Oratoře. Beránci na louce, kteří neposlechli Dona Boska, jsou poranění od krup a blesků. I tito beránci mají jména a jsou to taktéž chlapci z Oratoře. Don Bosko maže zraněná místa beráneků zázračnou masťou a ti se ihned uzdravují. Avšak někteří beránci Boskovi příliš nedůvěřovali a cestu k němu hledají poněkud dále. A byli zde i tací, na které mast nezabírala.⁸⁵ Ve většině snů Dona Boska nacházíme apel na svátostný život. Sny prozrazují velkou úctu světce k Eucharistii a

---

⁸³ MED, O., *Po stopách charakterního světce 8*, s. 81.

⁸⁴ Srov. FERRERO, B., *Vychovávaj jako Don Bosco*, 1. vydání, Portál, Praha 2007, s. 85.

⁸⁵ Srov. BOSCO, J., *Sny Dona Bosca – O prázdninách 1878*, [Internet] <http://www.sdb.cz/kdo-jsme/dokumentysdb/salesianska-spiritualita/>.

Svatosti smíření. Milost Boží, radost a láska nemohou být v srdci zároveň s hříchem.⁸⁶ O eucharistii Bosko říká: „*Ježíšova láska je bez hranic, chce s námi tvořit jedno tělo.*“⁸⁷

Sedmý sen se jmenuje *V Barceloně*. Donu Boskovi se tento sen zdál během cesty po Evropě, právě v Barceloně v roce 1886. Ve Snech Dona Boska je zařazen na sedmdesáté třetí místo. Zároveň je to devátý z deseti misijních snů Dona Boska. Svou podobou sen navozuje vzpomínku na první sen z devíti let. Misijní úkoly, které sen naznačuje, se netýkají již osoby Jana Boska, ale jeho následovníků. V době, kdy se Boskovi sen zdál, mu bylo sedmdesát let a nebyl na tom zdravotně příliš dobře.⁸⁸ Jak jsme zmínili v první kapitole, v dnešní době působí salesiáni ve 130 zemích světa, což svědčí o důležitosti misijního díla pro salesiánskou kongregaci. Zprvu misie mířily do románského světa, tedy v oblastech, kde se mluví italsky, francouzsky a španělsky. Později do anglicky a německy mluvícího světa. A ještě později k Slovanům, zprvu mezi Poláky. Prvním salesiánem u nás byl páter Ignác Stuchlý, který vstoupil k salesiánům v Turíně 1894.⁸⁹ Don Bosko a jeho chlapci se ve snu setkávají na vršku. Pastýřka přivádí veliké stádo beránků a ovcí. Společně hledí do dálky a čtou nápisy, které se objevují na obzoru. „*Valparasio, Santiago, Peking, Hon-kong, Kalkata, Madagaskar...*“⁹⁰ Ze snu také vyplývá, že Panna Maria bude dobrou Pastýřkou chlapcům i po smrti Jana Boska.

Osmý sen se jmenuje *Shromáždění d'áblů a je datován do roku 1885*. Jedná se o sen, který se týká salesiánské kongregace, těmto snům je vyhrazena ve Snech Dona Boska samostatná kapitola, i když v českém překladu toto rozdělení není zcela patrné. Díky tomuto zařazení má tento sen vyšší pořadové číslo devadesát šest než některé pozdější sny. Oproti ostatním snům s motivem stáda beránků je tento sen odlišný. Nejedná se o pravé beránky, ale o kamufláž, kdy jsou ďáblové za beránky pouze převlečení. Pro tuto kapitolu je zásadní až ta část snu, která se Janu Boskovi zdá další noc. Jan Bosko má před sebou stádo ovcí a beránků a chce ovce pohladit, ale zjišťuje, že se jedná o kamufláž, pod falešnými přehozy se skrývají vlci, tygři, lvi, psi, prasata a medvědi. Radí se, jak salesiánům uškodit, alespoň do chvíle, než si Dona Boska

---

⁸⁶ Srov. ALBERTI, P., *Světec Jan Bosko*, s. 155.

⁸⁷ SCHIÉLÉ, R., *15 dní s Donem Boskem*, Cesta, Brno 1997, s. 90.

⁸⁸ Srov. BOSCO, T., *Don Bosco*, str. 417.

⁸⁹ Srov. KŘÍŽÍKOVÁ, R., M., *Knihy víry, naděje a lásky, 70 let působení salesiánů v Čechách a na Moravě*, 1. vydání, Portál, Praha 1996, s. 12.

⁹⁰ Srov. BOSCO, J., *Sny Dona Bosca – Misijní sen 1886*, [Internet] <http://www.sdb.cz/kdo-jsme/dokumentysdb/salesianska-spiritualita/>.

všimnou. Ten se leká a vykřikuje, až se probouzí.⁹¹ Problémy, které sen prorokuje, budou řešit až jeho nástupci, Dona Boska se již přímo netýkají. Byť nemůžeme srovnávat morální jednání Jáкова s ďáblý, určitá paralela je zde patrná. Jákov ve snaze vyloučit po svém otci Izákovi požehnání, uchyluje se k podobné kamufláži. Když se vydává za svého chlupatého bratra Ezaua, pokryje své ruce kožkami z kozla. Izák měl ve svém pokročilém věku zesláblé oči a po hmatu onu kamufláž neodhalil.⁹²

Rozradostnělí beránci jsou ve snech Dona Boska stavěni do kontrastu s divokou a zdánlivě nepoddajnou zvěř. Širší souvislost k tomuto obrazu nalzáme v knize Izaiáš 43,1-28. Bůh zde vystupuje jako ochránce a osvoboditel Izraele. „*Neboj se, vždyť jsem tě vykoupil, dal jsem ti tvé jméno: jsi můj. Půjdeš-li přes vody, budu s tebou a řeky tě nezaplaví.*“⁹³ Ujišťuje nás o své lásce k nám, „*Vždyť ty znamenáš v mých očích mnoho, jsi cenný a já tě mám rád, a tak za tebe dávám lidi a národy jako výkupné za tvůj život. Neboj se, vždyť jsem s tebou.*“⁹⁴ Bůh je jediným Pánem, jediná Cesta, „*Přede mnou nebyl utvořen žádný bůh a žádný nebude po mně. Já, to já jsem Jahve a mimo mne není zachránce.*“⁹⁵ Odhaluje nám svůj plán spásy, „*Už nemyslete na minulé věci, hle, udělám něco nového, už to vzchází, nepoznáváte to? Ano vložím cestu do pouště a do stepi řeky.*“⁹⁶ Klíčem k propojení snu s Izaiášem jsou následující dva verše, „*Budou mě uctívat divoká zvířata, šakalové a pštrosi, neboť jsem do pouště přivedl vodu a řeky do stepi, abych napojil svůj lid, svého vyvoleného. Lid, jež jsem si vytvořil, bude ohlašovat mou chválu.*“⁹⁷ Bůh znovu osvobozuje, na místě vyvoleného národa stojí mladí chlapci, kteří se ocitli na scestí. Tito chlapci jsou pro Boha důležití, a proto je chce přivést k sobě, aby je zachránil. Každá jiná cesta, vedoucí od Boha, je špatná. Prvním krokem k jejich záchraně je vyvolení malého Jeníka, který dostává úkol získat si chlapce vlídností a láskou za přátele a poučit je o ošklivosti hříchu a kráse ctností.⁹⁸

Ve starém zákoně je stádo přenesený význam pro Izraelský lid, který byl předmětem spásonosné Boží snahy.⁹⁹ V novém zákoně se objevuje pojem stáda v souvislosti s Božím lidem shromážděným v Ježíši Kristu.¹⁰⁰ Obraz stáda beránků a

---

⁹¹ Srov. BOSCO, J., *Sny Dona Bosca – Shromáždění ďáblů 1885*, [Internet] <http://www.sdb.cz/kdo-j sme/dokumentysdb/salesianska-spiritualita/>.

⁹² Srov. Gn 27.

⁹³ Iz 43,1-2.

⁹⁴ Iz 43,4-5.

⁹⁵ Iz 43,10-11.

⁹⁶ Iz 43,18-19.

⁹⁷ Iz 43,20-21.

⁹⁸ Srov. BOSCO, T., *Don Bosco*, s. 15-17.

⁹⁹ Zvířata, In: *Slovník biblické teologie*, LEÓN-DUFOUR, X., 5. vydání, Velehrad, Řím 1991, s. 635-637.

¹⁰⁰ Stádce, In: *Biblický slovník*, NOVOTNÝ, A., 1. vydání, Kalich, Praha 1956, s. 992.

dobrého pastýře, který zachraňuje, může lépe vystihnout vztah mezi chlapci a Donem Boskem. Především poukazuje na poslání, které Bosko mezi chlapci má. Toto poslání je aktuální i pro dnešní salesiány. Krásně toto poslání vystihují Ježíšova slova zachycena v Janově evangeliu: „*Já jsem dobrý pastýř, dobrý pastýř položí svůj život za své ovce.*“¹⁰¹

Motiv beránka má své podstatné místo v dějinách spásy. Bůh zkouší Abrahama, když po Abrahamovi žádá, aby obětoval svého jediného syna. Bohu plně dostačuje, že mu Abraham svého syna neodepře a nedovolí mu, tuto oběť dokonat. Abraham na místo svého syna obětuje berana, který svými rohy uvízl v nedalekém keři. Abrahamovi se za tento jeho postoj k Bohu dostává slibu: „*Jistotně ti požehnám a tvé potomstvo jistotně rozmnožím jako nebeské hvězdy a jako písek na mořském břehu. Tvé potomstvo obdrží bránu svých nepřátel a ve tvém potomstvu dojdou požehnání všechny pronárody země, protože jsi uposlechl mého hlasu.*“¹⁰² Beránka jí Židé, při svém odchodu z Egyptské země.¹⁰³ Prorok Jeremiáš ke svému pronásledování říká: „*Byl jsem důvěřivý, jako beránek vedený na porážku.*“¹⁰⁴ Jan Křtitel svědčí o Ježíši: „*Hle, beránek Boží, který snímá hřích světa.*“¹⁰⁵ Ježíš, ač bez viny, bere na sebe hříchy nás všech: „*Byl trápen a pokořil se, ústa neotevřel; jako beránek vedený na porážku, jako ovce před střihači zůstal němý, ústa neotevřel.*“¹⁰⁶ Takto to dosvědčuje i Filip, když vysvětluje slova z Izaiáše.¹⁰⁷ Kniha Zjevení je zakončena vítězstvím Beránka. Bůh bude přebývat mezi svým lidem.¹⁰⁸

Motiv stáda beránků pod vedením pastýře byl Jeníkovi jistě blízký a srozumitelný. Jeník jako nejmladší člen rodiny sám chodil pást dobytek. Jan Bosko díky tomuto srozumitelnému obrazu může lépe chápat hlubší souvislosti, které jsou mu prostřednictvím snů předkládány. Avšak skutečnost, že Pán Ježíš chlapce ukazuje jako beránky, tedy způsobem, kterým je On sám zobrazován, svědčí o hloubce vztahu, který chce s chlapci prožívat.

---

¹⁰¹ Jan 10,11.

¹⁰² Srov. Gn. 22,1-19.

¹⁰³ Srov. Ex 12,43-51.

¹⁰⁴ Jer 11,19.

¹⁰⁵ Jan 1,29.

¹⁰⁶ Iz 53,7.

¹⁰⁷ Srov. Sk 8,30-34.

¹⁰⁸ Srov. Zj 21-22.

4.2 Reflexe snů, ve kterých se vyskytuje motiv šelem a zdivočelé zvěře

Motiv šelem a zdivočelé zvěře nacházíme u dvanácti snů. Některé sny s tímto motivem obsahují také motiv stáda, beránků a ovcí. Konkrétně se jedná o sen z devíti let, sen Pastýřka a beránci, k prolínání motivů dochází také ve snu Černý kocour, chlapec, psi a ďáblové a za čtvrté ve snu Shromáždění ďáblů. Sny opět spadají do období 1824 až 1886.

Ve *Snu devítiletého* nahrazují chlapce na louce zvířata. Jsou zde zmíněny kozli, psi, kočky, medvědi, ale zřejmě zde bylo zastoupeno ještě více druhů. Obdobný seznam je předložen i ve snu *Pastýřka a beránci*. Proměna chlapců v určitý druh zvěře není náhodná. Každé zvíře zde odkazuje na určitou nedobrou vlastnost chlapce, třebaš v kohouty se promění rváči, na kočky zloději. Tito chlapci jsou svěřeni do péče Dona Boska, aby láskou a vlídností, je proměnil v radostné beránky.

Třetí sen z jedenácti a dvacátý šestý sen v celkovém pořadí se jmenuje *Vycházka do ráje* a spadá do roku 1861. Jedná se o sen, který Boskovi umožnil vhléd do duší chlapců. Bosko nechtěl, aby se sen šířil mimo Oratoř. Pro tuto kapitolu je důležitý následující úryvek, který zastihuje chlapce na výletě do ráje. Ráj leží na vysoké hoře. Aby se k této hoře výletníci dostali, musí projít kolem čtyř jezer. První je plné krve. Jedná se o krev mučedníků a krev Pána Ježíše. Druhé jezero je naplněno vodou, jež vytekla z boku Pána Ježíše a která se také používá při křtu. Třetí jezero je naplněné ohněm Boží lásky. Čtvrté připomíná velký amfiteátr naplněný šelmami: vlky, medvědy, tygry, lvy, levharty, hady, psy, kocoury a dalších oblud. Někteří, i z chlapců z Oratoře, se volně prochází po hlavách těchto šelem, aniž by jim šelmy ublížily. Bosko upozornil chlapce na skutečnost, že kdyby měli umřít dnes, jen tři nebo čtyři z nich, by se vznesli přímo do nebe. V Oratoři bylo tehdy přes sedm set chlapců. Část chlapců by se v očistci zdržela jen minutu, ale někteří by si tam pobýli. Jako řešení nabídl Jan Bosko chlapcům, aby vykonali a získali plnomocné odpustky.¹⁰⁹ Amfiteátr plný zvěře nám může připomenout martyrium těch, jejichž jedinou vinou bylo, že byli křesťany. Za tento svůj zločin byli předhozeni šelmám. V některých případech však šelmy na světce neútočily. Takovou situaci nacházíme například v životě sv. Blandýny, která byla přivázána ke kůlům a ponechána na pospas šelmám, ty se jí však ani nedotkly.¹¹⁰

¹⁰⁹ Srov. BOSCO, J., *Sny Dona Bosca – Vycházka do ráje 1861*, [Internet] <http://www.sdb.cz/kdo-jsme/dokumentysdb/salesianska-spiritualita/>.

¹¹⁰ Srov. CHLUMSKÝ, J., *Sv. Potin, Blandýna a druhové*, 2017, [Internet] <http://catholica.cz/?id=2445>.

Čtvrtý sen je zároveň čtyřicátý druhý v celkovém pořadí a jmenuje se *Sen o zátopě*, o tajemném mlýně a podivuhodné plavbě. Janu Boskovi se zdál v roce 1866. Sen dává opět a jiným způsobem nahlédnout do srdce chlapců. Zřejmě zde také Bosko spatřil něco z budoucnosti salesiánské kongregace. Během výletu Oratoře dochází k záplavě světa, Bosko s chlapci nachází útočiště na voru, na kterém se plaví a hledají pevnou zem. Z pohledu této práce začíná být sen důležitý ve chvíli, kdy loď vplouvá do úžiny. Vody se hemží živočichy. Bosko zmiňuje hady, draky, ropuchy, mořské pavouky, krokodýly, zmije a zřejmě zde bylo ještě mnohem více druhů. Plavícím se naskýtá nehezka podívaná v podobě kocourů, kteří pojídají lidské maso utopených hříšníků. Ve větvích, pod kterými vor podplouvá, řádí tlupa opic, která se snaží chlapce na voru do těchto větví zamotat. Vidí také mrtvá těla zabořená v bahně či plovoucí na hladině. Na jednom z břehů nachází ještě živé chlapce z Oratoře, kteří během plavby spadli do vody. Různé části těl těchto chlapců jsou napadeny červy a hmyzem. Jan Bosko tyto chlapce odkazuje na blízký pramen. Ti, kdo se v prameni umyjí, jsou ihned uzdraveni a mohou se opět nalodit. Avšak ne všichni postižení využijí nabídky očištné koupele v prameni. Na konci plavby na chlapce čeká ráj, do kterého společně s Janem Boskem doráží.¹¹¹ Obsah snu nápadně připomíná Noemův příběh. Verze Jana Boska je díky podrobnostem, které ve snu nacházíme poněkud dramatičtější a širší. Bůh pro množství zla sesílá potopu, tentokrát rozvodňuje řeku Pád. Stoupající voda je obrazem bujícího hříchu. Bosko je obdobně jako Noe shledán spravedlivým. Skrze a spolu s osobou kněze Jana Boska se tohoto milosrdenství dostává i chlapcům. Byť ne zdaleka všichni této nabídky využijí. Sen zaznamenává okamžitý stav duší jeho chlapců. Ti, kteří jsou ve snu zavržení, mají v reálném životě šanci napravit se a usmířit se s Bohem a nesdílet tak svůj osud zobrazený ve snu. Rozmanitá zvířata plavoucí ve vodě, představují síly zla, které se snaží škodit lidem. Kocouři a opice zde zobrazují vzpuru a navádí na hřích druhé, snaží se je do těchto hříchů zamotat. Červy a hmyz odkazují na duchovní smrt, tedy odloučení od Boha. Podle postiženého místa, lze usuzovat, o jaký hřích se jednalo.¹¹² Nesmí se zapomenout na to, že se jedná o obrazy, které se snaží vyjádřit různé myšlenky, a že zvířata jsou také Boží stvoření, jak to připomíná

---

¹¹¹ Srov. BOSCO, J., *Sny Dona Bosca – Sen o zátopě, o tajemném mlýně a o podivuhodné plavbě 1866*, [Internet] <http://www.sdb.cz/kdo-jsme/dokumentysdb/salesianska-spiritualita/>.

¹¹² Srov. Gn 6-8.

Encyklika *Laudato si* například v článku 85. „*Bůh napsal nádhernou knihu, jejíž stránky jsou tvořeny množstvím tvorů, kteří jsou ve světě.*“¹¹³

Pátý sen se jmenuje *Hoši přeskakují bystřinu*, pochází z roku 1868 a najdeme ho v celkovém pořadí na čtyřicátém osmém místě. Tento sen patří k těm, kde zastihujeme Oratoř na výletě. Sen má dvě části. V první přeskakují hoši bystřinu. Z hlediska této práce je zajímavá až druhá část snu. Oratoriáni si hrají na louce, kam za nimi přichází divoká zvířata. Jan Bosko mluví o lvech, tygrech, vlčích a medvědech. K Boskovi chová divoká zvěř respekt. Ti z hochů, kteří se snaží, poradit si s nebezpečnou zvěří pomocí vlastních sil, končí špatně. U některých hochů se zdá, že se se zvířaty mazlí a bolest, kterou jim zvířata působí, je těší. Zachraňují se jen ti hoši, kteří uposlechnou dona Boska a jdou se k němu schovat.¹¹⁴ Zde šelmy znázorňují dravost pokušení, k jejichž překonání je dobrá pomoc zkušenějších. Boskovi zvířata neublíží, podobně jako neublížila Pánu Ježíši.¹¹⁵

Šestý sen se jmenuje *Černý kocour, chlapec a psi, d'áblové*. Boskovi se zdál v roce 1875. Tomuto snu jsme se věnovali, již v předcházející kapitole, protože se zde objevuje motiv beránka. Z pohledu této kapitoly jsou důležití psi, kteří se postupně promění v medvědy, tygry, ve lvy, opice a nakonec na sebe berou svou pravou podobu d'áblů. Různé zvířecí podoby upozorňují na velkou hříšnost d'áblů.¹¹⁶ Chlapci se sice také mění ve zvířata, ale vždy jen v jedno. Podle špatné vlastnosti, která je pro ně charakteristická.

Sedmý sen je nazván *Víra naším štítem a vítězstvím*, je z roku 1876 a je padesátým sedmým snem. Tímto snem Bosko završil duchovní cvičení, které prováděl společně s chlapci. Boska sen zmohl natolik, že prosil Boha, aby mu nikdy podobný sen nedával. Tato prosba nebyla vyslyšena. Boskovi se sen zdál následující noc znovu. Sen se odehrává v prostředí Oratoře, do které vstupuje obluda ne nepodobná lvu, jen byla větší, oproti lvu měla určité deformace a proporce těla tak neseděla, zadní část byla, ve srovnání s přední, malá. Sen ukazuje chlapce, jak se semkli kolem dona Boska a modlí se k Panně Marii. Scéna se mění. Všichni se ocitají v jídelně, uprostřed nich stojí Panna Maria ve společnosti chlapců a kleriků, kteří patřili do Oratoře, ale již nežijí. Ozvalo se: „*Povstaňte.*“ Na tento pokyn všichni vzlétávají do výše. Do místnosti vstupuje ona

---

¹¹³ FRANTIŠEK, *Laudato si*, Česká biskupská konference, Praha 2015, čl. 85.

¹¹⁴ Srov. BOSCO, J., *Sny Dona Bosca – Hoši přeskakují bystřinu 1868*, [Internet] <http://www.sdb.cz/kdo-jsme/dokumentysdb/salesianska-spiritualita/>.

¹¹⁵ Srov. Mk 1,13.

¹¹⁶ Srov. BOSCO, J., *Sny Dona Bosca – Černý kocour, chlapec a psi, d'áblové 1876*, [Internet] <http://www.sdb.cz/kdo-jsme/dokumentysdb/salesianska-spiritualita/>.

obluda, která navštívila Oratoř a přivádí další šelmy. Za zpěvu Panny Marie, dostávají všichni nádherné štíty „*Nepřemožitelný štít víry*.“ A začíná boj se šelmy, z jejich tlam vystřelují dělové koule, šípy a kopí, které však na překrásné štíty nestačí. Panna Maria ukončuje boj slovy: „*Neboť kdo se narodil z Boha, přemáhá svět. A to vítězství, které přemohlo svět, je naše víra.*“¹¹⁷ Poněkud odlišná situace je na dvoře, kde šelmy napadají chlapce bez štítu víry. Bosko jim přichází se svými druhy na pomoc. V boji si všímá, že lev, který přišel do Oratoře jako první, má na zubech napsáno: „*Lenost*“ a „*Nestřídmost*.“¹¹⁸

Osmý sen nese název *Tajemná hostina, lilie a růže*. Boskovi se tento sen zdál v roce 1879. Ve *Snech dona Boska* má pořadové číslo šedesát devět. Don Bosko upozornil chlapce na mimořádnost tohoto snu. Bůh jim skrze tento sen projevuje milosrdenství, chce zachránit chlapce, kteří jsou ve stavu těžkého hříchu. První obraz snu, ukazuje anděly, kteří vystupují ze světla a obdarovávají chlapce květinami, podle jejich zásluh. Další obraz je temnější, jsou zde chlapci, kteří se po laněch snaží vyšplhat ke světlu, ale nedaří se jim to a klesají stále níž. Třetí obraz je naprosto temný. Jsou zde chlapci, kteří mají na krku zavěšené hady, kteří svými ocasy tlačí na srdce svého nositele a hlavou zakrývají jeho ústa tak, aby nemohl mluvit. Obličejové těchto hochů jsou tak zohavené, že Boskovi nahánějí strach. Sen má názorně vyjevit důležitost zpovědi. Obdobně jako v ráji, je zde had opět ztělesněním zla, které se snaží chlapcům ublížit, tentokrát tím, že jim brání dobře se zpovídat. Chlapci ve světle jsou ti, kteří žijí svátostným životem a v přátelství s Bohem. Po laně marně šplhají ti, kdo přistupují ke zpovědi bez patřičné lítosti, či nedodržují předsevzetí. Had byl dobře omotán kolem krku tak, aby chlapci nemohli vyznat u zpovědi své hříchy, kdyby se vyznali, ďábel by byl proti nim bezradný.¹¹⁹

Devátý sen se jmenuje *Zvláštní pomoc a osvícení*. Je sedmdesátým snem dona Boska a zdál se mu 25. dubna 1875. Sen předcházel duchovní obnovu a pomohl Janu Boskovi se na ni dobře připravit. Don Barbeso se Boska ptal, zda ve snu viděl i budoucnost, jak kdo z nich dopadne, Bosko přiznal, že budoucnost viděl, že však není o tom dobré mluvit. Že kdyby například někomu řekl, že se vydá na cestu zbožnosti, mohl by jej vystrašit. Ale že každému je schopen říct, zda je na správné či špatné cestě.

---

¹¹⁷ 1 Jan 5,4.

¹¹⁸ Srov. BOSCO, J., *Sny Dona Bosca – Víra naším štítem a vítězstvím 1876*, [Internet] <http://www.sdb.cz/kdo-jsme/dokumentysdb/salesianska-spiritualita/>.

¹¹⁹ Srov. BOSCO, J., *Sny Dona Bosca – Tajemná hostina, lilie a růže 1879*, [Internet] <http://www.sdb.cz/kdo-jsme/dokumentysdb/salesianska-spiritualita/>.

V tomto snu zastihujeme Jana Boska na koni. Troubí na trubku, z ní však namísto obvyklého zvuku zní slova: „*Jsmo v zemi zkoušky.*“ Do obrovského údolí sestupují davy hochů vyzbrojených vidlemi. Na údolí se snesla tma a odkudsi přichází lvi a tygři, mají však atypicky malé hlavy. Dochází k boji mezi šelmami a chlapci. Ti, kteří měli vidle zlomené, byli zraněni, ti, kteří bojovali beze zbraně, zemřeli. (Vidle se dvěma hroty mají ti, kteří se správně zpovídají, zlomené vidle naznačují, že chlapci něco u zповědi zamlčeli). Během boje napadají Boska hadi. Jeho kůň po nich šlape a drtí je kopyty. Kůň Boska stále roste. Po této první bitvě zůstalo ležet v údolí spousta mrtvých a zraněných chlapců. A došlo i k druhé bitvě, zvířata se vrátila ve větším počtu a navíc byla mnohem větší, než v první bitvě. Nakonec Bosko opět zatroubil na trubku: „*Vítězství.*“¹²⁰ Hadi, kteří dotírali na koně Jana Boska, jsou d'áblové. Šelmy, s kterými chlapci bojovali, jsou pokušení. Kůň Jana Boska by mohl znamenat důvěru v Boha. Výjev Boska na koni a dotírání hadů a šelem připomíná sv. Jiří, který měl předešlý den 24. dubna svátek. Na koních do bitev jezdili již Egypťané v době Josefově.¹²¹

Desátý sen s motivem divoké zvěře, se jmenuje *O pekle* a patří mu sedmdesáté místo v pořadí. Boskovi se zdál v roce 1887. Tedy na konci života. Don Bosko se svěřil, že kdyby celý sen tak, jak se mu zdál, vyprávěl chlapcům, jak jej zažil, hoši by se dali na cestu svatosti, anebo by hrůzou utekli. Bosko slyší hrůzostrašný hluk, má dojem, že by se mohlo jednat o konec světa. Pak se před ním objevuje obrovský sud, z něhož vychází tento hrozný rámus. V Sudu jsou vidět znetvořené postavy. K lidskému křiku se připojuje mňoukání koček, štěkot, řvaní lvů, vyty vlků, jsou slyšet také tygři a medvědi a spousta další zvěře. Don Boska zajímá, zda pro tyto nebožáky není nějaký protilék. A dostal odpověď: „*Ano, je, pospíšit si zavčas a zaplatit vlastní dluhy zlatem a stříbrem.*“ Zlato a stříbro, popřípadě kadidlo jsou obrazem trvajících modlitby a častého přistupování k svatému přijímání.¹²² V utrpení nacházíme šelmy a ta zvířata, která ve snech Jana Boska zastupují princip zla, proto nás jejich současná pozice nepřekvapí. Sny Jana Boska je však třeba brát jako obrazy, které se snaží vyjádřit hloubku myšlenky.

Jedenáctý sen nás zavádí do Jižní Ameriky. Jmenuje se *Misijní sen*. Ve snech je na devadesátém třetím místě. Boskovi se zdál v roce 1885. Bosko velmi přesně popsal místa Jižní Ameriky, která tehdy Evropané nemohli znát. Navíc předpověděl, kde budou

---

¹²⁰ Srov. BOSCO, J., *Sny Dona Bosca – Zvláštní pomoc a osvícení 1875*, [Internet] <http://www.sdb.cz/kdo-jsme/dokumentysdb/salesianska-spiritualita/>.

¹²¹ ALEXANDER, D., ALEXANDER, P., *Průvodce Biblií*, 2. vydání, Česká biblická společnost, Praha 2009, s. 38.

¹²² Srov. BOSCO, J., *Sny Dona Bosca – Sen o pekle 1887*, [Internet] <http://www.sdb.cz/kdo-jsme/dokumentysdb/salesianska-spiritualita/>.

v budoucnu stát jaká města, mluvil o leteckých spojeních, mezi těmito městy. Odhadl množství nerostných surovin, které se zde budou těžit a další zajímavé podrobnosti. První skupina deseti salesiánů pod vedením dona Giovanniho Cagliariery vyrazila do Jižní Ameriky již v roce 1875.¹²³ Bosko ve snu cestuje vlakem po Jižní Americe. Jeho průvodce syn hraběte Fiorita Colle z Toulonu, mu přesně popisuje, během cesty vlakem všechny druhy rostlin a zvířat, které v Jižní Americe žijí. Během snu se dostávají i do divočiny, plné zvěře. Bosko vidí tvory, kteří se podobají psům, avšak měli velká břicha a hlavně křídla, jsou zde i tvorové podobní velkým ropuchám, které se živí žábami. Bosko vidí také tygry, hyeny, lvy, jen vypadají trochu jinak než ti afričtí, kteří byli v Evropě známí.¹²⁴ Ve snu se jednak objevují zvířata, která v Jižní Americe skutečně žijí, a jednak jde o obraz, znázorňující divokost místních obyvatel, kterou čekají na svou duchovní záchranu, kterou jim mají v budoucnu přinést právě salesiáni. Obdobně je volán ve snu svatý Pavel do Makedonie: „*Přeplav se do Makedonie a pomoz nám!*“¹²⁵ V roce 1832 Charles Darwin navštívil Ohňovou zemi. Místní domorodce popsal jako: „*Nejubožejší a bídné tvory, jaké kdy viděl.*“ „*Tito nebožáci jsou zakrnělí ve svém vzrůstu, mají ohavné tváře pomazané bílou barvou, jejich kůže je špinavá a mastná, jejich hlasy jsou disharmonické a jejich gesta divoká. Při pozorování takových tvorů člověk sotva uvěří, že jsou to lidé jako my a patří do stejného světa. Je to věcí dohadů, jakou míru potěšení z života mohou mít nižší zvířata. V noci pět nebo šest těchto bytostí, nahých a nedostatečně chráněných před větrem a deštěm v těchto bouřlivých klimatických podmínkách, spí na zemi schouleno jako zvířata. Co se týká jejich zmalovaných tváří, jejich nahých těl natřených černou, bílou a rudou, vypadají jako démoni, rvou se a celá tlupa spíše připomíná d'ábly.*“¹²⁶

Dvanáctý sen nazvaný *Shromáždění d'áblů* je z roku 1885. V českém překladu snů je to devadesátý šestý sen. Sen naznačuje nesnadnou budoucnost salesiánské kongregace. Více byl sen rozebírán v souvislosti s motivem beráneků. Jan Bosko se ocitá, v úloze špiona, na setkání d'áblů, kteří se radí, jakým způsobem mohou zničit Salesiánskou kongregaci. D'áblové přítomni na srazu mají podobu šelem, lvů, tygrů, hadů a dalších divokých zvířat. Ve chvíli, kdy je odhalena totožnost Jana Boska, se všichni na něj vrhnou a Bosko uniká ze snu probuzením. Další noc se Janu Boskovi zdá

---

¹²³ BOSCO, J., *Můj život pro mladé*, s. 224.

¹²⁴ Srov. BOSCO, J., *Sny Dona Bosca – Sen o misiích 1885*, [Internet] <http://www.sdb.cz/kdo-jsme/dokumentysdb/salesianska-spiritualita/>.

¹²⁵ Srov. Sk 16,9-10.

¹²⁶ GRIG, R., *Darwinovi divoši*, 21. 3. 1999, [Internet] <http://www.reformace.cz/zod/darwinovi-divosi-cislo-65>.

o stádu ovcí a beránků. Pod maskou se skrývají vlci, tygři, lvi, psi, prasata a medvědi. Opět se radí, jak salesiánům uškodit, alespoň do chvíle, než si Jana Boska všimnou. Ten se leká a vykřikuje, až se probouzí.¹²⁷ Dáblové se zde objevují ve svých obvyklých podobách šelem, které vystihují jejich charakter.

„Šťastní jsou lidé, jejichž síla je v tobě, jež v srdci uchovávají cesty vzhůru.“
„Jdou z výšiny na výšinu,“¹²⁸ tak jak jde Jan Bosko ve snu s chlapci na výletě do ráje. Jezero plné šelem nás odkazuje k verši: „Po šelmě a zmiji šlapat budeš, pošlapeš lviče a draka,“¹²⁹ Anebo „Hle, dal jsem vám moc šlapat po hadech štírech a po veškeré síle nepřítelů, takže vám v ničem neuškodí.“¹³⁰ Šelma je často v Bibli obrazným označením, původně každé divoce žijící a škodlivé zvíře. Daniel chápe čtyři po sobě následující říše (Babylon, Persii, Řecko a Řím), jako šelmy. Babylon přirovnává ke lvu s křídly orla, Persii prezentuje jako medvěda, Řecko ztotožňuje s leopardem, U Říma není zřejmé, o které zvíře jde, je popsáno pomocí charakteristiky jeho chování a atributu v podobě deseti rohů.¹³¹ Na knihu Daniel navazuje poslední kniha Bible, která tyto čtyři šelmy spojuje v jednu. Kniha Zjevení ji představuje jako sílu, která vystupuje proti Bohu a bojuje proti Beránku.¹³² León-Dufour v Slovníku biblické teologie píše, že „Divoké šelmy představují vzpouru proti člověku a nepořádek, který se v důsledku lidského hříchu do ní vloudil.“ Míni, že „Před Adamovým hříchem divoká zvířata člověka poslouchala, jako svého pána, který jim dal jména.“¹³³

Motivu šelem a zdivočelé zvěře je zde užito pro chlapce dona Boska. Takovýto obraz má vyjádřit sklon chlapců ke špatnosti. V péči dona Boska chlapci krotnou a stávají se z nich beránci radující se z přítomnosti Pána. Také jsou zde šelmy nástrojem, kterým Bůh trestá hříšníky a zkouší spravedlivé. V některých snech jsou šelmy a divoká zvěř vyjádřením principu zla, který se přičí Kristu a snaží se škodit chlapcům a Boskovi. Vítězství šelem ve snech se zdá být hrůzostrašné, ale není konečné, stejně jako nebude konečné v dějinách spásy, kde je vítězství vyhrazeno Beránku Božímu.¹³⁴

---

¹²⁷ Srov. BOSCO, J., *Sny Dona Bosca – Shromáždění dáblů 1885*, [Internet] <http://www.sdb.cz/kdo-jsme/dokumentysdb/salesianska-spiritualita/>.

¹²⁸ Žl 86,6-8.

¹²⁹ Žl 91,13.

¹³⁰ Lk 10,19.

¹³¹ Srov. Dan 7,1-8.

¹³² Šelma, In: *Biblický slovník*, NOVOTNÝ, A., s. 1060.

¹³³ Zvířata, In: *Slovník biblické teologie*, LEÓN-DUFOUR, X., s. 635-637.

¹³⁴ Zj 21-22.

4.3 Reflexe snů, ve kterých se ďábel maskuje podobou zvířat

Do této kategorie můžeme zařadit deset snů, které spadají do let 1862 až 1879. V předchozí kapitole se zlo představilo ve své divokosti, kvantitě, a nekontrolovatelnosti. V této kapitole na sebe bere ďábel konkrétní podobu a má jasně vymezený úkol, jakým způsobem škodit v Božím díle.

První sen této kapitoly se jmenuje *Ryšavý kůň*. Boskovi se zdál v roce 1862. Ve Snech dona Boska má pořadí dvacet devět. Sen se zabývá budoucností církve. V tomto snu se Jan Bosko prochází s hraběnkou Barolovou a hovoří spolu o tom, zda se má Bosko věnovat jen chlapcům anebo také děvčatům. Chlapci si hrají opodál, ale jejich hra utichá a chlapci se dávají na útěk. Daleko na obzoru vystupuje ze země obrovský kůň. Hraběnka Barolová omdlévá a padá na zem. Don Bosko se nejdříve chce schovat, ale nakonec si dodává odvahy a jde se na koně podívat zblízka. Křičí: „*To je pravý ďábel!*“ Kdosi Janu Boskovi vysvětluje, že je to ryšavý kůň z Apokalypsy. Načež se Jan Bosko hrůzou probouzí. Tento výjev pronásleduje Boska ještě dlouhou dobu po probuzení. Přímo v knize *Sny Dona Boska* nalézáme mínění, že se jedná o sektářskou lidovládu, jež se snaží bojovat proti církvi a postupně ovládá vládu, školy, soudy i úřady.¹³⁵ V autobiografii Jana Boska nacházíme jeho vzpomínky na revoluční rok 1948, kdy král Karel Albert vydal ústavu. Mnozí lidé si vydání ústavy vyložili jako pokyn dělat si, co se jim zlíbí. K tomu patřilo i napadání kněží a útoků na kostely. Těmto útokům čelil i Jan Bosko.¹³⁶ Po tomto roce ztratila Katolická církev své výhradní postavení na území Itálie.¹³⁷ V poslední knize *Nového zákona* láme Beránek sedm pečeti, když rozlomí první čtyři, postupně vyjíždí bílý kůň, jehož jezdcí bylo dáno, aby vítězil, jako druhý vyjel ohnivě rudý kůň, jezdec, který na něm sedí, drží v ruce meč a působí, že se lidé vzájemně pobíjí. Jako třetí je následuje černý kůň, ten, který sedí v sedle, má v ruce váhy, čtvrtý kůň byl zelený a jela na něm Smrt.¹³⁸ Jan Bosko řekl: „*Bylo by zapotřebí, aby všichni dobří lidé i my alespoň v našem malém okruhu s odvahou a horlivostí krotili obludu, která bezohledně pustoší naše pole.*“¹³⁹

---

¹³⁵ Srov. BOSCO, J., *Sny Dona Bosca – Ryšavý kůň 1861*, [Internet] <http://www.sdb.cz/kdo-jsme/dokumentysdb/salesianska-spiritualita/>.

¹³⁶ BOSCO, J., *Můj život pro mladé*, s. 164.

¹³⁷ KADLEC, J., *Dějiny katolické církve*, 3. vydání, Vydavatelství University Palackého v Olomouci, Olomouc 1990, s. 440.

¹³⁸ Srov. Zj 6,1-8.

¹³⁹ Srov. BOSCO, J., *Sny Dona Bosca – Ryšavý kůň 1861*, [Internet] <http://www.sdb.cz/kdo-jsme/dokumentysdb/salesianska-spiritualita/>.

Ve dvou snech na sebe bere ďábel podobu hada. Jedná se o sen *Had a růženec* z roku 1862, který je třicátý v pořadí, *Had ve studni* z roku 1863, tento sen je třicátý čtvrtý.

Sen *O hadovi a růženci* nechtěl Bosko vůbec chlapcům vyprávět. Přišlo mu, že některé momenty ze snu by se neměly dostat mimo Oratoř. Autor životopisu Jana Boska, Don Lemoyne, zvažoval možnost, zda by se neměly některé věci zatajit, nakonec dospěl k závěru, že odvaha k pravdě budí důvěru, a že zatajování by nikomu neprospělo.¹⁴⁰ Sen je rozdělen do dvou částí. Obě části snu se odehrávají v rodném domě Jana Boska, kde je spolu se svými Oratoriány. V první části před domem na Boska a chlapce čeká obrovský had. Bosko by nejraději utekl, ale je vybudnut, aby zůstal a pomohl hada přivázat na jednom konci k hrušni a na druhém k domu. Had se snaží vymanit ze svého zajetí a mlátí sebou o zem tak silně, že z něj odlétávají kusy masa, až z něj zbyde samotný skelet. První část snu nám nabízí ještě jeden obraz. Muž, který prve pobídl Boska a uvazoval s ním hada, vzal provaz a vložil jej do skříňky. Po chvíli jej opět vyndal. K podivu chlapců se provaz rozvinul tak, že tvořil slova „*Ave Maria*.“ Onen muž chlapcům a Boskovi vysvětluje výjev: „*Had představuje ďábla a provaz Ave Maria nebo spíše růženec, který je souvislým řetězcem zdrávasů, jimiž lze potřít, zničit a přemoci všechny ďábly.*“ Další část snu navazuje na moment, kdy muž vysvětluje význam obrazu s provazem. Někteří chlapci využívají nepozornosti dona Boska, k požívání hadího masa. Nepřestávají však jíst, ani když je don Bosko okřikuje. Maso jim velmi chutná. Následkem jezení masa je, že ztvrdli na kámen a padli k zemi. Avšak ani tato podívaná neodrazuje od jezení ostatní. Bosko křičí, uděluje políčky a povolává na pomoc kleriky. Bohužel i někteří z kleriků sami jí maso z hada. Onen muž vysvětluje podivné počínání jedlíků takto: „*Živočišný člověk nechápe věci Boží.*“ Jako řešení navrhuje užít „*Kovadliny a kladiva.*“ Přitom kladivo symbolizuje zpověď a kovadlina sv. přijímání. Jan Bosko se dává pomoci těchto nástrojů do práce, leč pro ty, kteří se zpovídají špatně, je tato léčba marná.¹⁴¹ Bosko nechal u svého rodného domu postavit kapli Panny Marie růžencové. V Oratoři se modlili růženec každý den.¹⁴²

Druhý sen s ďáblem *Had ve studni*, který na sebe bere podobu hada, se Boskovi zdál po cvičení šťastné smrti. Bosko na základě tohoto snu pochopil, že se cvičení u některých chlapců minulo účinkem, nevykonali je správně. Bosko se inspiroval řadou

---

¹⁴⁰ Srov. MED, O., *Po stopách charakterního muže* 7, s. 53.

¹⁴¹ Srov. BOSCO, J., *Sny Dona Bosca – Had a růženec 1862*, [Internet] <http://www.sdb.cz/kdo-jsme/dokumentysdb/salesianska-spiritualita/>.

¹⁴² Srov. MED, O., *Po stopách charakterního muže* 7, s. 53.

světeckých osobností, jejichž životopisy velmi dobře znal. Od sv. Filipa Neriho přebírá myšlenku Oratoře, od Františka Saleského jméno pro svou kongregaci, a od sv. Ignáce z Loyoly jeho duchovní cvičení. Mysl Jana Boska se ve snu opět zaobírá chlapci, kteří si tentokrát vymysleli poněkud nebezpečnou hru. Skáčou přes studnu, ve které bydlí obrovský had. Jan Bosko hada pro jeho velikost přirovnává ke slonu, upozorňuje na jeho ohyzdnost a žluté skvrny. Had chlapce, při jejich pokusech přeskočit studnu, zasahuje jedem. Jeden z chlapců dokonce padá do studny, a po chvíli je vyhozen, avšak zčernalý na uhel, i když ne mrtvý.¹⁴³

Had zde představuje d'ábla, obdobně jako je tomu v biblickém pojetí, kde had obrazem principu zla, alespoň Pavel jej takto chápe: „*Mám však opravdu strach, aby se po příkladu Evy, kterou podvedl svou lstivostí had, neporušilo vaše smýšlení a neodvrátilo se od prosté upřímnosti vůči Kristu...*“¹⁴⁴ Růženec hrál v Oratoři důležitou roli. Bosko očekával od svých hochů, že se každodenně budou modlit třetí část růžence. Tím, čím je pro vojáka zbraň, byl pro Jana Boska růženec. Kusy masa představují pohoršení, které vede ke ztrátě víry, jako je četba s nemravným obsahem. Pád a zatvrzelost znamená neposlušnost.¹⁴⁵ Sen Had ve studni zmiňuje hlubinu či studnu z přísloví: „*Vždyť nevěstka je hluboká jáma, těsná studna je cizinka.*“¹⁴⁶ Hoši nad studnou jsou ti, kteří, byť s čistým svědomím, přec se vystavují v rámci hry nebezpečí hříchu. Prvním skokem přes studnu ochutnávají lákavý hřích, někteří se z poranění dokážou poučit a od této zábavy upouští, jak říká svatý Pavel: „*Všechno zkoumejte, dobrého se držte.*“¹⁴⁷ Jiní si vytváří náklonost k hříchu a pouštějí se do tohoto nevázaného dobrodružství znovu a znovu. Krajním případem je chlapec ve stavu těžkého hříchu, který je ze studny vyplivnut černý jako uhel. Ale ani tato situace není neřešitelná, jsou tu svátosti, kterých se chlapcům dostává skrze kněze Jana Boska. Ti jim pomůžou vyzdravět.

Čtvrtý sen se jmenuje *Panna Maria a slon v Oratoři*. Donu Boskovi se zdál tento sen v roce 1863. Ve Sneh dona Boska jej najdeme pod pořadovým číslem třicet dva. Koncem každého roku dával don Bosko chlapcům dárek v podobě hesla na příští rok. Don Bosko velmi toužil po tom, aby mu Bůh ono heslo zjevil ve snu. Tento sen je

---

¹⁴³ Srov. BOSCO, J., *Sny Dona Bosca – Had ve studni 1863*, [Internet] <http://www.sdb.cz/kdo-jsme/dokumentysdb/salesianska-spiritualita/>.

¹⁴⁴ 2 Kor 11,3-14.

¹⁴⁵ Srov. BOSCO, J., *Sny Dona Bosca – Had a růženec 1862*, [Internet] <http://www.sdb.cz/kdo-jsme/dokumentysdb/salesianska-spiritualita/>.

¹⁴⁶ Př 23,27.

¹⁴⁷ 1 Sol 5,21.

odpovědí na jeho modlitby. Donu Boskovi se zdál poslední noc roku 1863. Bosko vyprávěl o jednom z chlapců, kteří pomáhali slonovi, že poslal domů dopis, ve kterém hanil představené Oratoře. Bosko se tohoto chlapce zeptal, proč onen dopis poslal. Ten zapíral. Jan Bosko mu celý dopis odříkal. Teprve pak se onen hoch přiznal a dal se do pláče. Když se Boska ptali, jak to, že věděl, co je v dopise, Bosko odpověděl: „To jen tak, že jsem chytrý,“ a zasmál se.¹⁴⁸ V tomto snu zastihujeme chlapce na dvoře Oratoře ve společnosti obrovského slona. Jedni si se slonem hrají, jiní se před ním schovávají v kostele. Nadešel čas ke slavení bohoslužby. Slon je v kostele spolu s chlapci, avšak při pozvedání nejsvětější svátosti si kleká zády k oltáři. Po mši hra na dvoře pokračuje, alespoň do chvíle, než kolem prošel průvod s chlapci, kteří nesli korouhev: „*SANCTA MARIA, SECCURRE MISERIS.*“ Nastává hrůzostrašná situace, slon se vrhá na hochy, chytá je chobotem, hází s nimi o zem a následně po nich dupe. Přes děsivost celé situace chlapci, byť naprosto zuboženi, stále žijí a mají šanci se uzdravit. Někteří z chlapců se přidávají ke slonu a pomáhají mu chlapce chytat. Během této katastrofy ožívá socha Panny Marie, která byla umístěna v areálu Oratoře, narůstá ve velkou postavu a rozprostírá svůj plášť. Zve chlapce, aby se utíkali pod její ochranu a schovali se pod její plášť. Řada chlapců využije nabídky Panny Marie, ale jsou tu i tací, kteří zůstávají k jejím slovům neteční. Část chlapců, jež již našli bezpečí pod pláštěm, opět vybíhají, aby zachránili své kamarády. Slon měl k dispozici deset rebelů vyzbrojených meči. Děsivou podívanou ukončuje slon. Staví se na zadní, své kumpány zahaluje do černé sítě. Slon řve a všude je dým, následně se propadá do propasti, která se pod nimi rozevřela. Po chvíli Panna Maria řekla chlapcům několik povzbudivých slov a zmizela.¹⁴⁹ O slonech se dočítáme v knihách Makabejských. Byli používáni k válečným účelům. 1Mak 6,34 se dočteme, že před bitvou bylo slonům ukázáno víno (dáno k pití) a šťáva z moruší, aby se vybudili k boji. U Alexandrijských Židů existoval svátek, který připomínal zázračné zachránění před slony, od kterých jim hrozilo pošlapání. Tato událost se měla stát za Ptolemaie VII. Zvířecí podoba má odhalit vnitřní ošklivost a degradaci, která vyplývá z odloučení od Boha.¹⁵⁰

Ve třech snech na sebe ďábel bere podobu kocourů. První, z těchto tří snů se jmenuje *Kocour chce vyrvat květy* a pochází z roku 1865; jedná se o třicátý osmý sen.

---

¹⁴⁸ Srov. MED, O., *Po stopách charakterního muže 7*, s. 77.

¹⁴⁹ Srov. BOSCO, J., *Sny Dona Bosca – Panna Maria a slon v Oratoři 1863*, [Internet] <http://www.sdb.cz/kdo-jsme/dokumentysdb/salesianska-spiritualita/>.

¹⁵⁰ Srov. VELLA, E., *O satanovi biblicky, teologicky, prakticky*, 1. vydání, Karmelitánské nakladatelství, Kostelní Vydří 2009, s. 109.

Druhý se jmenuje *Návštěva ložnice a předpověď smrti*, Janu Boskovi se zdál v roce 1866 a je v pořadí čtyřicátý třetí. Třetí sen se jmenuje *Ďáblový smyčky na zpovídající se hochy*, tento sen je datován do roku 1869 a je v pořadí padesátý třetí. Všechny tyto sny daly Boskovi nahlédnout do srdcí chlapců.

V prvním ze tří snů stojí Bosko s chlapci uprostřed dvora Oratoře. Chlapci drží v rukou květiny. Mezi hochy se proplétá nezvaný černý kocour s rohy a atypickými rozměry a deformacemi. Kocour se snaží chlapcům květy vytrhnout a troufá si i na květy, které jsou v rukou samotného Boska. Ten se snaží utéct, leč je kýmsi zastaven: „*Neutíkej, ale pověz hochům, ať zvednou ruku, kterou drží květ, tak na ně kocour nedosáhne a květy jim nevyrvé.*“¹⁵¹

Ve druhém snu se Bosko dověděl jméno chlapce, který měl v brzké době umřít. Jméno hochu nikomu nesdělil, pouze hochy vybídl, aby se připravili na dobrou smrt. Na svátek sv. Josefa chlapcům sdělil jméno tohoto chovance, který byl tou dobou u svých rodičů a toho dne skutečně umřel. Bosko dostává v noci záhadnou návštěvu, není si úplně jist, zda se jedná o člověka či nějaké strašidlo. Společně prochází ložnice chlapců, nad jejich postelemi jsou zavěšeni kocouři, kteří se chystají chlapce poškrábat na tváři. U lůžka jednoho z chlapců se osoba zastavuje: „*Na svátek sv. Josefa, musí odejít se mnou.*“¹⁵²

U třetího snu Bosko vzpomínal, že jej překvapilo, kolika chlapců se týkal. Bosko si všimá, že jeho Oratoriáni mají kolem krku smyčku a že za zády chlapců se krčí nevzhledná zvířata podobná kocourům, avšak s dlouhými rohy, která ony smyčky utahují. Když se Bosko snaží zjistit, o jakou obludu se jedná, obluda na Boska vyplazuje jazyk a cení zuby. Přes nepřátelský postoj obludy se Boskovi daří získat několik důležitých informací. Hlavním cílem škrcení je, aby se chlapci nemohli dobře vyzpovídat. Chlapci měli kolem krku celkem tři smyčky. První působí, že chlapci zamlčují své hříchy, druhá smyčka jim brání v lítosti, třetí vepsat si slova zpovědníka do srdce a žít podle nich.¹⁵³

Bosko označil kocoury „*za nepřátele duší, kteří, pokud žijeme svátostně, tedy máme dobrý vztah s Bohem, nás chtějí svést a pokud jsme v nemilosti Boží, pak je v jejich moci*

---

¹⁵¹ Srov. BOSCO, J., *Sny Dona Bosca – Kocour chce vyrvat květy 1865*, [Internet] <http://www.sdb.cz/kdo-jsme/dokumentysdb/salesianska-spiritualita/>.

¹⁵² Srov. BOSCO, J., *Sny Dona Bosca – Návštěva ložnice a předpověď smrti 1866*, [Internet] <http://www.sdb.cz/kdo-jsme/dokumentysdb/salesianska-spiritualita/>.

¹⁵³ Srov. BOSCO, J., *Sny Dona Bosca – Ďábloví smyčky na zpovídající se hochy 1869*, [Internet] <http://www.sdb.cz/kdo-jsme/dokumentysdb/salesianska-spiritualita/>.

*nás zahubit, jakmile by jim to Bůh ve svém spravedlivém hněvu dovolil.*¹⁵⁴ V prvním snu usiluje o čistotu chlapců, která je názorně zobrazena jako lilie. V Bibli se kočky ani kocouři neobjevují. Ve snech Jana Boska zpravidla představují roli zloděje. Z života Jana Boska jsme v kapitole *Fenomén zvířat v životě Jana Boska* připomněli událost, kdy kočka malému Jeníkovi snědla kosa, kterého měl pro potěchu doma v kleci. Nízko lilii drží ti, kdo se přejídají, kdo se ulévají od práce a učení a podléhají nudě. Také ji drží nízko ti, kdo nepraktikují umrtvování. Proti tomuto druhu démona lze bojovat modlitbou a postem. „*Kdo si chce uchovat čistotu, musí se pozvednout k nebi.*“¹⁵⁵ Zvíře krčící se za zády chlapců připomíná verš, ve kterém Jahve oslovuje Kaina: „*Proč jsi rozjitřený a proč se tvá tvář zkormoutila? Jsi-li dobře naladěn, což nepozdvihneš hlavu? Nejsi-li však dobře naladěn, nestojí u tvých dveří hřích, jako skrčené zvíře, které po tobě prahne, budeš je umět zkrotit?*“¹⁵⁶

Osmý sen *Hrozná obluda, smrt, soud, nebe, vinná réva* je z roku 1868, ve Snech Dona Boska jej najdeme pod číslem čtyřicet devět. Z hlediska této kapitoly je zajímavá první část snu. Dona Boska ve snu vzbudila obluda, o kterou popisuje, jako velkou zelenou ropuchu, s červenou páskou kolem huby, žhnoucími očmi, malými oušky, z nosu ji rostly rohy, měla křídla, nohy jako lev, hubu plnou velkých zubů. Don Bosko tuto obludu považoval za ďábla. Ve snu se nemůže dovolat pomoci a nepomáhá ani přezehnat se. Ropucha vzala hlavu Boska do své huby, ten nahmatal vedle postele kropenku a obludu pokropil svěcenou vodou, což se ukázalo jako efektivní. Obluda mizí a Bosko slyší hlas z hůry: „*Proč nemluvíš?*“ Tato obluda má Boskovi připomenout, aby chlapcům vyložil jiný sen, s jehož výkladem Jan Bosko ale váhal. V knize *Zjevení* mají podobu žáby falešné, démonické a protináboženské moci.¹⁵⁷ „*Tedy jsem uviděl z úst draka, z úst šelmy, a z úst falešného proroka vycházet tři nečisté duchy podobné žábám.*“¹⁵⁸ Žáby jsou také jednou z Egyptských ran, nedají Faraonovi pokoj ani na lůžku: „*Řeka se žábami bude hemžit, vylezou a vlezou ti do domu, do komnaty, v níž spíš, na lůžko, do domu tvých služebníků i tvého lidu, do tvých pecí a tvých díží. Žáby polezou dokonce po tobě, po tvém lidu a po tvých služebnících.*“¹⁵⁹

---

¹⁵⁴ Srov. BOSCO, J., *Sny Dona Bosca – Návštěva ložnice a předpověď smrti 1866*, [Internet] <http://www.sdb.cz/kdo-jsme/dokumentysdb/salesianska-spiritualita/>.

¹⁵⁵ Srov. BOSCO, J., *Sny Dona Bosca – Kocour chce vyrvat květy 1865*, [Internet] <http://www.sdb.cz/kdo-jsme/dokumentysdb/salesianska-spiritualita/>.

¹⁵⁶ Gn 4,6-7.

¹⁵⁷ Žába, In: *Biblický slovník*, NOVOTNÝ, A., s. 1334.

¹⁵⁸ Zj 16,13.

¹⁵⁹ Ex 7,28-29.

Předposlední sen se jmenuje *Špatné řeči* a je z roku 1871. Ve Snech jej najdeme pod číslem sto sedm. Tento sen sdělil Bosko v dopise, který byl adresován do Lanza. Část vidění nechtěl psát v dopise, pouze slíbil, že až se uvidí osobně, vše dopodrobna vyloží. Bosko se ve snu ocitá na náměstí v Lanzo, kde před kostelem řádí příšera. Oči jí svítily, má velký čumák, vypadá snad trochu jako pes, ale se dvěma rohy. Bosko se zajímá o to, co zde ta obluda dělá. Příšera mu vysvětluje, že se tam baví, aby se nenudila. Na obavy, které má Bosko, že příšera ublíží chlapcům, reaguje: „*Není třeba, abych se jimi zaměstnávala, poněvadž mám uvnitř ústavu přátel, kteří mě zastupují, svádí jiné a jsou věrni v mé službě.*“ Aby příšera dokázala pravdivost svých slov, provází Boska po Salesiánském domě v Lanzo a poukazuje na zlo, které se tam děje. Chlapci se zpovídají stále ze stejných chyb a nemají snahu se napravit, další místo mše vymýšlí lotroviny, vedou nevhodné řeči a tak podobně. Naopak měla příšera problém s těmi, kdo často přistupují ke svatému přijímání, mají úctu k Panně Marii a ještě s jednou věcí, kterou však nechce prozradit. Na naléhání Boska změnila příšera svou podobu na kocoura, medvěda, vlka, měla tři rohy a pak hned pět. Příšera promlouvá až ve chvíli, kdy ji Bosko zaklel ve jménu Boha Stvořitele, Pána všech. Největší problém měla s těmi, kdo dodržují předsevzetí ze svaté zpovědi.¹⁶⁰ Dábelská bytost na sebe bere podoby různých zvířat, jako by ji dalo práci si udržet jednu podobu. Ve chvíli, kdy se nachází v situaci, která je pro ni zátěžová, a jako by nechtěla ukázat svou pravou identitu, rychle mění masky. Tato zvířata často mají různé deformace, ani proporce těla nenesdí. I od d'áblů se Bosko sem tam dovídá věci, které mu jsou užitečné, byť mu to tito démoni neříkají s tím, že by mu chtěli pomoci, spíše se chtějí pochlubit, jak účinně dokážou škodit.

Poslední sen v této kategorii je nazván *Řvoucí býk*. Jedná se o sto jedenáctý sen. Byť v českém překladu chybí datace, tento sen se Boskovi zdál v roce 1872 a vyjevuje mu obtíže Salesiánské kongregace. Bosko ze snu křičel a probudil i Dona Lemoyena, který spal ve vedlejším pokoji. Ve snu nacházíme prvky nadpřirozené skutečnosti, kterou Bosko viděl, ale kterou se mu nepodařilo slovy popsat. O osobě, která Boska snem provází, řekl toto: „*Byla současně vysoká i nízká, tlustá i tenká, červená i bleďá, kráčela po zemi i ve vzduchu.*“ Když se přiblížil býk, Bosko ležel tváří k zemi, ale přesto měl možnost vše pozorovat z nadhledu. Tento sen umístuje Jana Boska a další na pole, kde jsou proto, aby předešli nebezpečí v podobě rozzuřeného býka. Ve chvíli, kdy

---

¹⁶⁰ Srov. BOSCO, J., *Sny Dona Bosca – Špatné řeči 1871*, [Internet] <http://www.sdb.cz/kdo-jsme/dokumentysdb/salesianska-spiritualita/>.

se býk přibližuje, lehají si tváří na zem, dle verše z Listu svatého Petra: „*Kdo se poníží, bude povýšen a kdo se povýší, bude ponížen.*“¹⁶¹ Ve chvíli, kdy býk vbíhá na pole, všichni, kdo se dle tohoto verše ponížili, jsou vyzdviženi do výše. Ti, kteří se odmítli ponížít a zůstali stát, býk trhá sedmi rohy, které má na hlavě. Tento sen pokračuje druhým obrazem. Don Bosko a další klečí před vystavenou svátostí oltářní, zatímco přibíhá stádo býků. Na klečící však býci nemohou. Součástí tohoto snu, je i vize budoucnosti Salesiánské kongregace, kterou Jan Bosko vidí, když se rozhlíží z kamene na poli. Pole, bylo pole Páně, které Pán vyhradil salesiánům k činnosti. Aby se na tomto poli dařilo, je zapotřebí, aby si salesiáni vzali za své heslo: „*Prací a střídmostí rozkveté Salesiánská kongregace.*“¹⁶² Býk je ďábel, který se snaží škodit. Velikost a zuřivost zvířete zdůrazňuje ničivou sílu hříchů, které mají salesiánkou rodinu v budoucnu zasáhnout. Sedm rohů představuje sedm smrtelných hříchů. Obranou před býkem je pokora.

4.4 Reflexe snů, kde je motiv zvířat použit jako obraz pro hřích či přímo smrt

Do této kategorie spadá jedenáct snů, které se Boskovi zdáli v letech 1859 až 1881. Smrtí je myšlena ta, která ukončuje záležitosti věcí pozemských, ale duchovní, která odlučuje člověka od Boha a má vnitřní spojitost s hříchem.

První sen se jmenuje *La marmottina – Svišť* a je z roku 1859. Jedná se o dvacátý sen Dona Boska. Zaoobírá se problematikou prázdnin. Několik málo měsíců odloučení od Oratoře často spojených se zahálkou stačilo k tomu, aby chlapci zapomněli na své dobré vychování a na život ve svátostech. Don Bosko se chlapce snažil svou „*tvořivou a vynalézavou výchovou,*“ vést k činorodosti a aktivitě.¹⁶³ Během prázdnin však chlapci z režimu, který byl nastolen v Oratoři, vypadávali. Bosko se jim po návratu z prázdnin snažil tuto situaci vysvětlit a pomoci chlapcům navázat tam, kde před prázdninami skončili. Skončili prázdniny a hoši se vrací ze svých domovů do Oratoře. Jan Bosko chlapce pozoruje. Vidí, v jakém stavu se nachází duše chlapců. Mezi vracející se chlapce se mísí cizí muž. Ve chvíli, která je určena ke zpovědím, překvapuje onen muž chlapce svištěm, který umí tančit. Hoši, namísto zpovědi, zůstávají na dvoře a věnují

---

¹⁶¹ 1 Petr 5,6.

¹⁶² Srov. BOSCO, J., *Sny Dona Bosca – Řvoucí býk*, [Internet] <http://www.sdb.cz/kdo-jsme/dokumentysdb/salesianska-spiritualita/>.

¹⁶³ FERRERO, B., *Vychovávěj jako Don Bosco*, 1. vydání, Portál, Praha 2007, s. 99.

svou pozornost tančícímu svišti a pozvolna se vzdalují z nádvoří do odlehlého a temného kouta. Jan Bosko vnímal důležitost svatého přijímání a svátosti smíření a tuto zkušenost se snažil předat i svým hochům. Zmíněné svátosti se objevují ve většině snů Dona Boska. Tento sen vyprávěl roku 1859 hochům poté, co se vrátili z prázdnin. Kromě snu samého, který chlapce pobavil, každému, kdo měl zájem, osobně v soukromí vyjevil stav jejich duše, včetně věcí, o kterých neměli ani potuchy. Sen měl pozitivní vliv na chlapce a na jejich svátostný život.¹⁶⁴ Tancující svišť znázorňuje pokušení, které nás odvádí od Boha do tmy. Pokušení samo o sobě vypadá velmi neškodně a zábavně, v kontextu celého příběhu je vidět, že není tím, čím se zdá na první pohled být.

Druhým snem je *Vycházka do ráje*, jedná se o dvacátý šestý sen z roku 1861. První polovinou snu jsme se zabývali již v předchozí kapitole. Pro tuto kapitolu je zajímavá druhá část snu. Cesta pokračuje přes zúženou skulinu, kde poutníci musí vše zanechat, aby se nic neposkvrněného nedostalo do ráje. Pokračují na místo, kde jsou lidé spřaženi se zvířaty: s voly, osly, koňmi, kočkami, psy, kohouty a králíky, někteří se dokonce válí se sviněmi v bahně. Je zde také odbočka, která vede z mírného kopce, avšak jejím cílem je peklo. Po různých peripetiích se Jan Bosko dostává až k vrcholu, avšak se zděšením zjišťuje, že je téměř sám. Chlapci zůstali roztroušeni ve svahu, hrají si se slimáky v trávě, jiní běhají za motýly či pronásledují kobylky. Jan Bosko se pro chlapce vrací a povzbuzuje je k další cestě, během které klopýtá a probouzí se. Tato část snu nám nabízí obraz, kdy jsou lidé spřaženi s různými zvířaty. Význam těchto spojení nám objasňuje přímo Bosko, když sen vypráví. K volům jsou svázaní leniví, oslové zase táhnou spolu s umíněnými, s koňmi ti, kdo se nezabývali duchovními věcmi. „*Učiněn je jako kůň a mula, kteří nemají rozum.*“¹⁶⁵ Válet se sviněmi se může ten, kdo je v moci nízkých vášní. Ti, kdo byli spolu s kočkami, jsou zloději a se psy ti, kdo jsou zdrojem pohoršení. Rváci se přátelili s kohouty a bázlivcům nad lidskými ohledy, bylo nejlépe mezi králíky. Slimáci, motýli a kobylky představují různé drobnosti, které nás zdržují a odvádí od duchovního života a cesty do nebe.¹⁶⁶ Marek Orko Vácha nám připomíná slova sv. Ireneje: „*Křesťanství staví člověka velmi vysoko, je obrazem Božím, jen o málo menším, než jsou andělé, je chrámem Ducha Svatého, nikoli nádeník, nýbrž ten, který*

---

¹⁶⁴ Srov. BOSCO, J., *Sny Dona Bosca – Svišť 1859*, [Internet] <http://www.sdb.cz/kdo-jsme/dokumentysdb/salesianska-spiritualita/>.

¹⁶⁵ Tob 6,17.

¹⁶⁶ Srov. BOSCO, J., *Sny Dona Bosca – Vycházka do ráje 1861*, [Internet] <http://www.sdb.cz/kdo-jsme/dokumentysdb/salesianska-spiritualita/>.

v nejlepších šatech, s prstenem a obutý, má s Bohem vést hospodářství země, je překrásná slitina duchovního a tělesného. Ano, v jeho možnostech degradovat sám sebe až skoro na úroveň zvířete, v jeho silách je ale také nechat se pozvednout až k nebi. Bůh se stal člověkem, aby se člověk stal Bohem.“¹⁶⁷

Třetí sen je třicátý pátý sen Jana Boska, jmenuje se *Havrani zraňují hochy, léčivá mast* a je z roku 1864. Tento sen následoval po duchovních cvičeních, což Boska vyděsilo. Don Bosko stojí v tomto snu na balkonu a shlíží na hrající si chlapce na dvoře. Dvůr zahaluje velké bílé prostěradlo spuštěné z nebe. Chlapci změnu nezaznamenávají a hrají si i pod prostěradlem dál. K překvapení Jana Boska chlapcům nevadí ani to, že se mezi ně vmísili havrani, kteří jim klovaří oči, jazyk, ale i samotné srdce. Později k chlapcům přistupují dvě osoby, jedna s balzámem a druhá s obvazy a ošetřují jim rány. Ne všichni však s ošetřením souhlasí. Někteří hoši ošetření odmítají.¹⁶⁸ Havrana v Bibli nalezneme spíše jako krkavce. Židé havrany řadili mezi nečistá zvířata, protože havrani se živili se mrtvolami.¹⁶⁹ Řecký výraz pro prostěradlo je „*othoné*“, zdobnělina „*othonion*“, přináleží k plátěným pruhům, do kterých se zabalilo mrtvé tělo poté, co bylo napuštěno vonnými mastmi.¹⁷⁰ V takovéto souvislosti lze sen chápat jako obraz smrti, tedy stavu hříchu, ve kterém se chlapci nalézali. Marko Ivan Rupnik píše, že o smrti, nejen té v běžném slova smyslu, ale i o „*niterné smrti, přerušení styku s Bohem*.“ Člověk, potomek Adama a Kaina, se před Boží tváří snaží schovat do hrobu.¹⁷¹ Tím, kdo uzdravuje je Ježíš, Pán a Spasitel, prostředky k uzdravení jsou svátosti, především zpověď a eucharistie. „*Kristus nás svým utrpením vysvobodil od satana a od hříchu. Zasloužil nám nový život v Duchu Svatém. Jeho milost obnovuje, co v nás hřích pokazil*.“¹⁷² Sv. Ignác z Antiochie píše o Eucharistii jako o „*Léku nesmrtelnosti*.“¹⁷³

Čtvrtý sen se jmenuje *Vinice, koroptev a křepelka*, jedná se v pořadí o třicátý sedmý sen a je z roku 1865. V tomto snu sledujeme chlapce z Oratoře během jejich dalšího výletu. Přes těžko schůdnou vinici a letmé setkání s vinařem pokračují na louku, kde je očekávají dva bývalí chovanci Oratoře. Ukazují Boskovi dva ptáky, koroptev a křepelku. Koroptev má rozpůlený zobák. Do této situace vstupuje další. Na výletníky se snáší z nebe spousta křepelk a koroptví. Hoši je loví a zřejmě, po nějaké tepelné

¹⁶⁷ VÁCHA, O., M., *Tváří tvář zemi*, Cesta, Brno 2016, s. 94.

¹⁶⁸ Srov. BOSCO, J., *Sny Dona Bosca – Havrani zraňují hochy, léčivá mast 1864*, [Internet] <http://www.sdb.cz/kdo-jsme/dokumentysdb/salesianska-spiritualita/>.

¹⁶⁹ Havran, In: *Biblický slovník*, NOVOTNÝ, A., s. 197.

¹⁷⁰ Prostěradlo, In: *Biblický slovník*, NOVOTNÝ, A., s. 727.

¹⁷¹ RUPNIK, I., M., *Úvod do duchovního života*, 1. vydání, Velehrad, Olomouc 2003, s. 48.

¹⁷² *Katechismus katolické církve*, 2. vydání, Karmelitánské nakladatelství, Kostelní vydří 2002, čl. 1708.

¹⁷³ ŠPIDLÍK, T., *Prameny světla*, 4. vydání, Refugium, Olomouc 2009, s. 155.

úpravě, je jí. Ten, kdo měl za pokrm koroptev, zesiluje a jde kupředu, ostatní, kteří jedli křepelky, zůstávají. Bosko je už nevidí. Bývalý oratorián donu Boskovi vysvětloval význam tohoto úkazu: „*Zobák koroptve znamená to, co koroptev sama.*“ Klíčem k vysvětlení významu koroptve byl její latinský název– *Perdix*. P – *perseverantia* (vytrvalost). E – *aeternitas te expectat* (očekává tě věčnost). R – *refert unus quisque secundum opera sua, prout gessit sive bonum sive malum* (každý podá účet podle svých činů, buď že konal dobro nebo zlo. D – *dempto nomine* – odnětím jména pomine veškerá světská sláva, pověst, vědění a bohatství. I – *ibit* (půjde). X – představuje neznámou. Čtyři díly rozpuštěného zobáku představují čtyři poslední věci člověka. Bývalý oratorián podal Boskovi i křepelku. Křepelka se zprvu zdála nádherná, avšak při bližším ohledání bylo vidět, že je zraněná a jevila se velmi škaredá, shnilá a zapáchající. Don Bosko se tázal po významu tohoto výjevu. Bývalý oratorián se odvolal na Bibli. Bůh poslal křepelky židům, „*Najedli se jich, měli ještě jejich maso mezi zuby, když jich na tisíce ztrestala ruka Boží. Tato křepelka tedy znamená, že více zabíjí nestřídmost než meč a že počátkem většiny hříchů je nestřídmost.*“¹⁷⁴ Křepelka je stěhovavý pták, pochází z Palestiny. Když vane silný vítr, můžeme se setkat se situací, kdy se křepelky unaví natolik, že v celých houfech padají k zemi, následně je snadné je chytit.¹⁷⁵

Pátý sen najdeme na čtyřicátém prvním místě v pořadí, je z roku 1865 a jmenuje se *Hoši přinášejí dary Panně Marii*. Tento sen vyprávěl Bosko chlapcům v květnu, tedy v měsíci, který patří Panně Marii. Odehrává se v kostele, chlapci z Oratoře přinášejí dary Panně Marii. Někteří přinášejí květiny, jiní zvířata. Jeden z hochů chce obdarovat Pannu Marii prasečí hlavou, další nese kocoura, jeden má talíř ropuch, je tu i králík, ryba a beránek. Dary od chlapců přebírá anděl, případně tyto dary ještě upravuje, vyhazuje suché květy či ty, které nevoní: „*Panna Maria chce skutečnost, nikoli zdánlivý zevnějšek.*“ Z některých květin vyhazuje trní či hřebíky. Chlapce, který si dovolil přinést prasečí hlavu, odhání: „*Panna Maria, která je celá čistá, nesnese tohoto hříchu.*“ Obdobným způsobem dopadají ti, kteří darovali kocoura, ropuchy. Oproti tomu mnohem lépe dopadají chlapci, jejichž darem jsou králíci, ryby a beránci. Chlapci, jejichž dary Panna Maria přijala, dostávají na oplátku věnec růží, které jsou symbolem nesmrtelnosti. Anděl promluvil k hochům takto: „*Panna Maria si přála, abyste dnes byli korunováni překrásnými růžemi. Počínajte si tak, aby vám nebyly odňaty. Cvičte se*

---

¹⁷⁴ Srov. BOSCO, J., *Sny Dona Bosca – Koroptev a křepelka 1865*, [Internet] <http://www.sdb.cz/kdo-jsme/dokumentysdb/salesianska-spiritualita/>.

¹⁷⁵ Křepelky, In: *Biblický slovník*, NOVOTNÝ, A., s. 358.

v pokoře, v poslušnosti a v čistotě. Tyto cnosti vás učiní milými Panně Marii tak, že si zasloužíte jednoho dne korunu neporovnatelně krásnější.“ Prase je symbol nečistoty. Kocour je symbolem krádeže – Anděl ve snu zmiňuje krádež peněz a jiných věcí, ale také sem řadí ty, kteří se špatně starají o svůj majetek např. oblečení, za zloděje považuje i ty, kteří si neváží toho, že je rodiče živí a špatně se učí. Ropuchy znázorňují pohoršení. Králík, beránek a ryby jsou oproti tomu andělem přijati.¹⁷⁶ Od počátku křesťané věří, že Ježíš určil z kříže Marii za duchovní matku celého lidstva,¹⁷⁷ ve snech Dona Boska skutečně pečuje Panna Maria o chlapce s mateřskou láskou a snaží se je zachránit. Jan Bosko vede své chlapce k úctě k Panně Marii.

Šestý sen se jmenuje *Ďábel překáží zpovídání a svatému přijímání*, je čtyřicátým čtvrtým snem a spadá do roku 1866. Zpověď a eucharistie jsou základními kameny salesiánské spirituality. Don Bosko své chlapce vede k úctě k těmto svátostem a zároveň k časté konzumaci těchto svátostí. Také si byl dobře vědom všech úskalí, která na jeho hochy čekala. Hochy se snažil na tato úskalí dobře připravit, třeba vyprávěním snů, jako byl tento. Téma zpovědi a eucharistie je přítomno v téměř všech snech Jana Boska. Jan Bosko v snu v kostele zpovídá chlapce. Do kostela vstupuje kozel, který skáče kolem chlapců tak, že z kostela raději odchází, aniž by přistoupili k svátosti smíření. Kozel dokonce upoutal chlapce, který se zrovna zpovídal. Dona Boska kozel rozčílil natolik, že jej práskl po hlavě, až mu zlomil roh. V době svatého přijímání do kostela zase pronikají kůzlata, která zde skotačí a odvádí pozornost chlapců od eucharistie. Kozli a kůzlata Bosko nazval „*nepřáteli duše*“, jsou obrazem nezřízených vášní, které uchvacují srdce chlapců a odvádí je od svátostného života.¹⁷⁸

Sedmý sen se jmenuje prostě *O reptání*, v českém překladu je řazen na padesátém šestém místě a je datován k roku 1876. Tento sen je zmíněn již v úvodu této práce. Ve snu se Bosko ocitá na poli. Po poli procházejí dělníci a rozsévají semeno. Ale přichází slepice a toto semeno sezobávají. Dělníci na poli zpívali: „*Přilétli nebeští ptáci a sezobali je*.“¹⁷⁹ Na poli jsou s Boskem i klerici, kteří mu však nepomáhají v jeho snaze vyhnat slepice z pole. Don Bosko odháněl slepice sám, pak se k němu někteří přidali, ale to už bylo pozdě. Dělníci zpívali: „*Němí psi, kteří neumí štěkat*.“¹⁸⁰ Výklad tohoto

---

¹⁷⁶ Srov. BOSCO, J., *Sny Dona Bosca – Hoši přinášejí dary Panně Marii 1865*, [Internet] <http://www.sdb.cz/kdo-jsme/dokumentysdb/salesianska-spiritualita/>.

¹⁷⁷ Srov. JÍLEK, J., P., *Spiritualita humanitární pomoci*, 1. vydání, Triton, Praha 2016, s. 88.

¹⁷⁸ Srov. BOSCO, J., *Sny Dona Bosca – Ďábel překáží zpovídání a svatému přijímání 1866*, [Internet] <http://www.sdb.cz/kdo-jsme/dokumentysdb/salesianska-spiritualita/>.

¹⁷⁹ Mt 13,5.

¹⁸⁰ Iz 56,10.

snu učinil stařec, který byl s Boskem na poli. Pole je Vinice Páně a také může představovat lidské srdce. Rozsěvači jsou ti, kdo šíří Boží Slovo. Toto Slovo může přinést užitek. Slepice jsou obrazem reptání. Posluchači, kteří vyslechli Boží Slovo, se odvracejí od Božího Slova, které slyšeli a více si všímají kazatele, vadí jim jeho intelektuální, morální či jiné nedostatky, které se svými druhy probírají a s Božím Slovem se mívají. Pokud slepice zkonzumují veškeré osivo, pole nevydá žádné plody. Klerici měli reptání předcházet či zabránit, avšak neučinili to, popřípadě se k reptajícím přidávali.¹⁸¹ Než Bosko začal sen vypravovat, řekl, že ve snu bude něco pro každého. Don Barberis ke snu řekl: „*Je to pro nás malý výprask a každý si můžeme vzít svůj díl.*“¹⁸²

Osmý sen *Svatokrádežná zpověď jednoho hochy* je zařazen jako osmdesátý sen v českém překladu a je z roku 1862. Don Bosko spatřil chlapce, který má srdce plné červů a které si vyrval z těla a zahodil je. A tohoto chlapce viděl i v následujícím snu. Tentokrát má po svém boku psa, jenž se mu snaží srdce vyhryznout. Donu Boskovi bylo jasné, že mu Bůh nedává toto vidění pro nic za nic, že žádá, aby on Bosko tomuto chlapci poskytl pomoc. Bosko chlapce vyhledal a zeptal se jej, jestli nezamlčuje nějaký hřích. Chlapce to popřel, tak se jej Bosko zeptal zpříma, „*proč zatajuješ ten a ten hřích?*“ Hoch se dal do pláče a doznal se.¹⁸³ I zde červi upozorňují na duchovní smrt. Umístění červů v srdci naznačuje, o jaký typ hříchu se jednalo. Druhý sen se dívá na situaci z opačné strany. Ukazuje ďábla v podobě psa, který se chlapci snaží ublížit. Srdce je v křesťansko-židovské tradici chápáno jako centrum člověka, člověk sám.

Sen *Kaštiny* nás zavádí do roku 1881, v českém překladu Snů jej najdeme na devadesátém prvním místě. Sen se týká především Dcer Panny Marie Pomocnice. Don Bosko sbírá kaštiny do košíku, když v tom se objevuje žena, která činí totéž. Dona Boska to vyvedlo z míry. Žena se Boska ptá, zda má představu, kolik tam těch kaštanů je. Bylo jich pět set čtyři. Žena Boskovi vysvětluje, že stejně bude domů Dcer Panny Marie pomocnice, domů, které ony založí.¹⁸⁴ Ze stromu se ozývají opilecké hlasy. Boska i onu ženu to velmi vyděsilo, začali utíkat a zastavil je až široký potok. Mezitím se ti, kterým patří opilecké hlasy, baví tím, že rozdupávají kaštiny, které zůstaly pod

---

¹⁸¹ Srov. BOSCO, J., *Sny Dona Bosca – O reptání 1876*, [Internet] <http://www.sdb.cz/kdo-jsme/dokumentysdb/salesianska-spiritualita/>.

¹⁸² Srov. MED, O, *Po stopách charakterního muže 12*, s. 9.

¹⁸³ Srov. BOSCO, J., *Sny Dona Bosca – Svatokrádežná zpověď jednoho hochy 1862*, [Internet] <http://www.sdb.cz/kdo-jsme/dokumentysdb/salesianska-spiritualita/>.

¹⁸⁴ Pozn. V roce 2015 měl institut Dcer Panny Marie Pomocnice 13 000 sester, které působily v 94 zemích světa, v 1 408 domech. Zdroj: <http://www.fma.cz/salesianska-rodina/salesianky-fma>.

stromem. Don Lemoyne vysvětloval tento obraz jako úděl těch, kteří zůstali na pospas tohoto světa. Don Bosko si všímá, že některé kaštiny jsou červivé. Žena Boskovi rázně doporučuje červivé kaštiny vyhodit, aby uchránil ty zdravé.¹⁸⁵ Červi v kaštanech znázorňují duchovní smrt, která se nemusí týkat jen jednotlivců, ale i celého společenství. U Boska si lze všimnout dvou principů ve vztahu k hříšníkům, na jednu stranu velice protrpí vizi, že tři z chlapců, kteří projdou za jeho života Oratoří, skončí v pekle. Na druhou stranu, pokud má mezi chlapci takové, kteří ostatní svádí k hříchu a odmítají se napravit a pokud chlapci ohrožují duše druhých, Bosko neváhá zasáhnout. Několik chlapců z Oratoře vyloučil. Ve chvíli, kdy se snaží zabránit nějakému zlu, vítězí u Boska spravedlnost nad milosrdeností. Přesto práce s hochy, kteří mají v srdci červy, je jádrem jeho činnosti, kvůli těmto hochům zde je a Bosko se této práci nevyhýbá. Přistupuje k ní v duchu verše: „*Lékaře nepotřebují zdraví, ale nemocní.*“¹⁸⁶

Desátý sen *Ďábel znamená chyby hochů* má pořadové číslo sto devět a je z roku 1871. Don Bosko upozornil na zajímavý postřeh ze snu. Zlý nezůstává pouze u zápisu zlého do svého zápisníku, protože by mu Pán u posledního soudu nevěřil, ale doplňuje žalobu textem z Písma svatého. Jména v knize Bosko sdělil až pouze v soukromých rozhovorech s chlapci, ne veřejně. Na dvoře v Oratoři stojí neznámý muž a neustále něco zapisuje. Don Bosko se k onomu člověku snažil přiblížit, ale ten před ním neustále utíkal. Na jednom řádku má vždy jméno chlapce a na druhém zvíře. U jednoho jména Jan Bosko vidí prase a zápis: „*Pomlouváči a zlehčovatelé jsou hodni smrti. A nejen ti, kteří to činí, ale i ti, kteří přisvědčují.*“ U jiného jména Bosko zahlédl oslí uši: „*Špatné řeči kazí dobré mravy.*“ U některých jmen je kalous a další zvířata. Během mše chlapci zpívají „*Pochválena a pozdravena...*“ Kostelem zazní děsivý rámus, jako by jim padala střecha na hlavu a onen muž, který si vše zapisoval, mizí v pekle i se svým sešitem. K překvapení Jana Boska čeká onen muž opět před kostelem. Má červenou čepici, z které vyčuhují dva rohy. „*Ach, ty jsi ještě zde, ty škaredé zvíře?*“ Rozčiluje se Jan Bosko tak hlasitě, až se probudí.¹⁸⁷ Zvířata v tomto snu představují nízkost v protikladu k lidské důstojnosti. Hříšné chování nás vzdaluje od Boha a ubírá nám na důstojnosti, vrhá nás do nízkosti až zvířeckosti. Pán Ježíš však člověka zachraňuje, především

---

¹⁸⁵ Srov. BOSCO, J., *Sny Dona Bosca – Kaštiny 1881*, [Internet] <http://www.sdb.cz/kdo-jsme/dokumentysdb/salesianska-spiritualita/>.

¹⁸⁶ Mt 9,12.

¹⁸⁷ Srov. BOSCO, J., *Sny Dona Bosca – Ďábel znamená chyby hochů 1871*, [Internet] <http://www.sdb.cz/kdo-jsme/dokumentysdb/salesianska-spiritualita/>.

prostřednictvím svátostí smíření a eucharistie se můžeme stát opět Božími přáteli, k tomuto přátelství patří i ona lidská důstojnost.

Poslední sen této kapitoly se jmenuje *O duchovních cvičeních* a je z roku 1872. Tento sen má pořadové číslo sto deset. Před Dona Boska vypadl ve snu z hnízda malý slavíček. Bosko se jej pokouší zachytit, už jej skoro má, ale slavíček ulétá. Bosko se za ním rozbíhá. Chce jej chytit. Ale i napodruhé mu ulétá. Bosko ptáčka nechytí ani na třetí pokus. Z nenadání ptáčka lapá krahujec a odnáší jej. Donu Boskovi bylo slavíčka líto. „*Chtěl jsem tě zachránit, ale ty ses nechtěl nechat chytnout, třikrát sis ze mě tropil žert a teď pykáš za svou tvrdohlavost.*“ Slavíček Boskovi odpovídá: „*Je nás deset, je nás deset.*“ Dona Boska toto zavolání Slavíčka vzbudilo. Tento sen se opakuje další noc. Don Bosko nadává na zlého krahujce, ten ulétá, ale k nohám Boska dopadá lístek, na kterém bylo napsáno deset jmen. Bosko vysvětlil sen tak, že deset ptáčků je deset chlapců, kteří odmítali poslouchat Boska, účastnit se duchovního programu, přistupovat ke svátosti smíření a místo, aby se odevzdali Bohu, raději sloužili d'áblu. Bosko za sen poděkoval Panně Marii a slíbil, že bude dál pokračovat ve své práci a bude se snažit zachránit zbědované ovečky, v tomto případě tedy spíše ptáčky.¹⁸⁸ Don Berto u Beatifikačního procesu sdělil, že devět z deseti se napravilo. Jeden chlapec z Oratoře odešel.¹⁸⁹

4.5 Reflexe dvou snů Orel, předzvěst smrti a snu Dva ze tří

Dva sny Jana Boska nelze zařadit do žádné z předchozích kapitol, avšak bylo by nepoctivé, je zde neuvést. Jedná se o sen Orel, předzvěst smrti a sen Dva ze tří.

Sen *Orel, předzvěst smrti* má pořadové číslo čtyřicet a je z roku 1865. Tento sen prorokuje smrt jednoho z chlapců v Oratoři. Don Bosko předpověděl smrt více chlapců. Tyto prorocké sny byly milostí od Boha, která chlapcům umožňovala se na tuto skutečnost dobře připravit. Skrze kněze Boska k chlapcům mimořádným způsobem promlouvá Bůh.¹⁹⁰ Přímo na chlapce, kterých se smrt týkala, se Bosko obrátil pouze asi ve dvou případech. Častěji dotyčného na smrt nenápadně sám připravoval nebo jej svěřil do péče někoho dalšího. Nad hlavami oratoriánů letí orel. „*Vidíš toho orla? Chce*

---

¹⁸⁸ Srov. BOSCO, J., *Sny Dona Bosca – O duchovních cvičeních 1872*, [Internet] <http://www.sdb.cz/kdo-jsme/dokumenty/sdb/salesianska-spiritualita/>.

¹⁸⁹ MED, O., *Po stopách charakterního muže 11*, s. 82.

¹⁹⁰ Srov. BOSCO, T., *Don Bosco*, s. 300.

uchvátit jednoho z tvých hochů, dávej dobrý pozor, nad čí hlavou se pozastaví!“ Orel se zastavuje nad třináctiletým Antoniem Ferraris. Průvodce Boskovi také řekl: „*Hoch Ferraris, který má zemřít, nevykonal už dvakrát cvičení dobré smrti.*“¹⁹¹ Orel je považován za královské zvíře. V řecké mytologii je symbolem nejvyššího Boha Dia.¹⁹² Bosko se ve svém mládí zabýval četbou klasiků a řecké mytologii, takže tento význam určitě znal. Orel by zde mohl zastupovat samotného Boha, který uplatňuje své právo nad životem chlapce. Prostřednictvím snu a osoby Jana Boska se mu dostává milosti, že je včas upozorněn na tuto skutečnost a může se na smrt dobře připravit, „*stát se tím člověkem, jimž máme podle Božího povolání být, přiblížit se, jak jen můžeme tomu, co sv. Pavel nazývá postavou plného věku Kristova,*¹⁹³ *stát se – tak jak jen můžeme nezakresleným obrazem Boha.*“¹⁹⁴

Druhý sen se jmenuje *Dva ze tří* je z roku 1878 a je šedesátým šestým snem. Patří do kategorie snů, které se zabývají povoláními v salesiánské kongregaci. Sen O povolání sdělil Bosko Donu Barberisovi 13. prosince 1878. V Oratoři byl nedostatek duchovních. Z těch, jež s Boskem začínali, nezbyl nikdo. Don Bosko tuto situaci pěkně vysvětluje ve snu O růžích, kde lidé z venku vidí, jak Bosko kráčí po růžích. Některé, tento výjev přiláká, aby Boska následovali, ale když zjistí, že růže mají trny, odpadnou. Bosko se ve snu vrací do svého rodiště v Becchi. Před domem, kde se narodil, jej kdosi obdarovává nádherným košíkem. Uvnitř košíku jsou tři zcela malá, ještě neopeřená, holoubátka. Když se podívá podruhé, zjišťuje, že jim během okamžiku narostla křídla a že změnila svou podobu a vypadají jako havrani. Bosko si myslel, že se jedná o kouzla. V tom mu holoubátka ulétla. Tu jakýsi muž, který se nalézal poblíž, sestřeluje dva ze tří holoubků ručnicí. Bosko nachází jejich mrtvá těla a je mu jich líto. Mrtví holoubci se navíc mění v mladé kleriky. Boska tato podívaná leká. Tu ho bere za rameno místní farář: „*Rozumíš, ze tří dva, pověz to donu Barberisovi!*“ Košík představuje Oratoř, holoubata mládež. Někteří se rozhodnou dát na duchovní dráhu, ale ze tří se knězem stanou vždy jen dva, jeden vždy odpadne. Donu Boskovi holoubata připomínala havrany, zřejmě pro svou černou barvu, černou barvu má také oblečení kleriků.¹⁹⁵ Pro Boska znamená stát se duchovním, vzdát se světských radovánek. Sám se vzdal hry na

---

¹⁹¹ Srov. BOSCO, J., *Sny Dona Bosca – Orel, předzvěst smrti 1865*, [Internet] <http://www.sdb.cz/kdo-jsme/dokumentysdb/salesianska-spiritualita/>.

¹⁹² Orel, In: *Biblický slovník*, NOVOTNÝ, A., s. 554.

¹⁹³ Srov. Ef 4,13.

¹⁹⁴ SUROŽSKIJ, A., *Smrt není zlá*, 1. vydání, Karmelitánské nakladatelství, Kostelní Vydří 2015, s.6.

¹⁹⁵ Srov. BOSCO, J., *Sny Dona Bosca – Dva ze tří 1878*, [Internet] <http://www.sdb.cz/kdo-jsme/dokumentysdb/salesianska-spiritualita/>.

housle, lovu a dalších zálib. Shledával tyto záliby za neslučitelné se svým duchovním stavem. V tomto smyslu lze mluvit o odumření pro tento svět či z opačné stránky o narození pro nebe. Možná bychom v tomto kontextu mohli chápat zastřelená holoubata, která představují kleriky.

Závěr

V první kapitole se nám představuje světecká osobnost Jana Boska a jeho dílo, jenž dodnes kladně zasahuje, především skrze jeho kongregaci salesiánů, miliony životů mladých lidí. Přesto, že svého tatínka příliš nepoznal, sám se stal otcem svých chlapců v Oratoři. Chlapci, především ti z periferie společnosti jsou polem působnosti, které Boskovi svěřil do péče Bůh. A Bosko tomuto úkolu zůstal věrný. Specifikem spirituality Jana Boska jsou jeho sny, které mu odkrývají budoucnost a dávají mu nahlédnout do stavu duše jeho chlapců.

Druhá kapitola se snaží nahlédnout do vztahu Jana Boska k přírodě, především konkrétně ke zvěři. Na začátku nacházíme Jeníka uprostřed lesů, luk a polí. V pevném sepětí s přírodou. Ostatně i samo jméno Bosko, znamená v překladu les. U Bosků můžeme najít krávy, osla, kočku, slepice a možná i další. Přistihujeme jej, jak loví ptáky a vybírá hnízda. Jezdí na koni a chodí na lov. Ve chvíli, kdy se rozhoduje pro kněžství, odvrhne vše, co se mu jeví jako neslučitelné s duchovním stavem, včetně lovů. Ze střípků, které tvoří mozaiku života sv. Jana Boska a které máme k dispozici lze vypožorovat, že na jednu stranu Jan Bosko dokáže soucítit se zvěří, byl smutný, když viděl trpět zvířata. Na druhou stranou si byl vědom, že jsou naší potravou či že nám pomáhají při práci a ze svého mládí také dobře věděl, že to není zadarmo, že je zapotřebí, se o zvířata dobře starat. Zvláštní místo v jeho životě měl pes Sivák (Šedivák), s kterým se přátelil a který Boska chránil.

Třetí kapitola si všímá odlišností snů Jana Boska od snů většinové populace. Sny odkrývají Janu Boskovi budoucnost a vyjevují mu stavy duší jeho chlapců. Jeník snům zprvu nerozumí, i když ve snu je vždy přítomná nějaká osoba, která mu je vysvětluje. Plné pochopení snu se zpravidla dostaví ve chvílích, kdy se sny naplní. Zprvu se Jeník snům brání uvěřit, v jeho životě přichází i chvíle, kdy sny považuje za ďábelská mámení, postupem času se však sny plní a Jan Bosko s nimi cíleně pracuje. Pomáhají mu rozhodnout se. Tím, že ví, co se povede, mu umožňuje angažovat se v projektech, které se z počátku zdají naprosto nereálné, třeba i finančně neúnosné. Sny jsou také místem, na kterém se setkává s Ježíšem, Pannou Marií, svými přáteli, kteří již nežijí, nahlíží nebeskou krásu, ale i hrůznost pekla. Jan Bosko mluví o tom, že některé věci ze snů lze vidět, ale nelze je lidskými slovy popsat. Čas zde běží jiným způsobem, jedná se o jakousi stálou přítomnost. Stejně tak pohyb se ve snech uskutečňuje odlišně od naší reality. Některé sny se zdají Janu Boskovi v noci, jiné se odehrávají v podobě vizí za

bílého dne. Kromě těchto mimořádných snů má také Jan Bosko běžné sny, o kterých však tato práce nepojednává. A ne vždy jsou sny Jana Boska vznešeným posláním se spásonosným obsahem. Několikrát se Donu Boskovi zdají i výsledky testů, který druhý den ve škole dostanou. Don Bosko si sny nenechává pro sebe, dělí se o ně s chlapci, byť ne vždy řekne vše, zamlčuje především to, co by mohlo uškodit. Neříká chlapcům, jak dopadnou, pouze jim řekne, zda jsou anebo nejsou na dobré cestě. Někdy jsou sny vizualizací veršů z Bible.

Zvířata ve snech Boska nám pomáhají lépe pochopit duchovní poselství snů. Pán Ježíš a Panna Maria jsou zde zobrazeni jako dobří Pastýři, kteří pasou beránky. Tito beránci jsou chlapci, ke kterým je povolán Jan Bosko. V kontrastu k rozradostněným beránkům je divoká, zdánlivě nezkrotná zvěř, kterou má Jan Bosko začlenit do svého stáda a láskou a vlídností proměnit v beránky. Jedná se o proces spásonosného Božího díla. Ve Starém zákoně je stádem nazýván Izraelský lid. Nový zákon rozumí stádem Boží lid shromážděný v Ježíši Kristu. Tento výraz popisuje skutečnost lidí, kteří se nalézají v Božích rukou, obdobně jako chlapci z Oratoře.

Spásonosné Boží snaze se přiči d'áblové, kteří na sebe berou různé podoby zvířat, jenž vyjadřuje jejich nízkost coby protipól k lidské důstojnosti. Obvykle se objevují v podobě hada, šelem, ale i koček, psů, opic, rozzuřeného býka a dalších, nejedná se o jejich pravou podobu, v mnoha případech tyto podoby d'áblové během snu střídají. Často jsou tato zvířata nějakým způsobem deformována či mají neodpovídající proporce těla. Tato maska odpovídá duševnímu stavu těchto bytostí, odhaluje jejich hrůznost, či poukazuje na nějaké vlastnosti. V krajním případě se jedná o netvory, které Don Bosko ke zvířatům jen přirovnává. V jednom případě se tyto šelmy skrývají za masky beránek a kují pikle, jakým způsobem salesiánům nejvíce uškodit. Mnohdy se snaží tyto bytosti tvářit přívětivě a hrají si s chlapci, jejich pravé úmysly jsou odhaleny až posléze, jako tomu je v případě tancujícího sviště, slona či kůzlat, které poskakují v kostele. V některých snech d'áblové nachází své pomocníky mezi samotnými chlapci či dokonce kleriky, kteří jim nahání ostatní chlapce do spárů. Na dobré hochy, kteří zůstávají věrni Bohu tyto šelmy a nebezpečná zvířata však nemohou, nemají nad nimi moc.

V dalších situacích zvířata představují určité vlastnosti chlapců. Podle toho, kdo má jakou vlastnost si s příslušným zvířetem hraje či je s ním nějakým způsobem provázán anebo toto zvíře přináší jako dar Panně Marii. Lenivost je přisuzována volům, umíněnost oslům, koně nejví zájem o duchovní záležitosti. Ten, kdo je v moci nízkých

vášni, má blízko ke sviním. Kočky jsou zde považované za zloděje, psi přináší pohoršení, kohouti se rádi rvou, ti, kdo příliš dají na lidské ohledy, mají co dočinění s králíky. Slimáci, motýli a kobylykky značí různé drobnosti, které odvádí od duchovního života. Ropuchy znázorňují pohoršení. Králík může být chápán i jako pozitivní, pokud se jedná o bázlivost před Bohem. Stejně pozitivní je beránek či ryba. Slepice je pro své kdákání chápána jako klevety.

V některých snech nalézáme vizualizaci některých biblických textů, aktualizovaných na poměry doby Jana Boska. Setkáváme se zde s ryšavým koněm z knihy Zjevení. Hadem z knihy Genesis. S křepelkami stejně jako v knize Exodus. Nacházíme zde odkazy na divoká zvířata, která budou uctívat Boha z knihy Izaiáš. Objevuje se zde lev a ještěr z Žalmů. Hadi a štíři z Evangelia sv. Lukáše či kůň a mula z knihy Tobiáš. Slona nalezneme v 1. knize Makabejské. A také šelmy, které můžeme ztotožnit s šelmami, o kterých píše Daniel, Izaiáš či kniha Zjevení.

Některá zvířata jsou zde uváděna v souvislosti smrti, ať už ve významu smrti, jako konečností lidského bytí zde na zemi, tak ve smyslu duchovní smrti, tedy odloučení od Boha. V druhém významu se na postižených místech člověka objevují červi, například na srdci, pokud dotyčný hřeší srdcem. Obdobnou pozici mají havrani, ale i vosy a jiný hmyz, kteří se živí mrtvolami, popřípadě napadají ty, kdo umřeli duchovně a opět chlapcům, kteří se odloučili od Boha, vyklovávají místa na těle, která jsou centrem hříšnosti. V jednom případě se nad chlapcem z Oratoře vznáší orel, aby předpověděl smrt tohoto chlapce a chlapec se mohl řádně připravit.

Celý život světce Jana Boska je kladnou odpovědí na Pánovo volání. Skrze osobu kněze Jana Boska uskutečňuje Pán svůj spásonosný plán, který dává poznat Janu Boskovi ve snech, podobně jako to učinil v případě osobností Písma sv. Josefa Egyptského či Josefa, manžela Marie. Pán oslovuje vždy takovým způsobem, který je srozumitelný pro adresáta. Tato práce se snaží zdůraznit tuto někdy opomíjenou či nedocenenou část Boskova života, která patří jak k bohatství salesiánské spirituality, tak k podstatným rysům dějin křesťanské spirituality vůbec.

Metodologicky si uvědomuji značnou nesnáz, pokud mám dbát o shrnutí jednotlivých snů, aniž bych uvedl konkrétnosti, proto i v jednotlivostech jsou tyto obrazy popsány narativně, s důrazem na obraz i genezi událostí.

ANOTACE

Příjmení a jméno autora: KOSÍK Lukáš

Instituce: Katedra pastorální a spirituální teologie CMTF UP v Olomouci

Název práce: Fenomén zvířat ve snech Jana Boska z hlediska spirituální teologie

Vedoucí práce: doc. Dr. Michal Altrichter, Th.D.

Počet stran: 61

Počet titulů použité literatury: 31

Klíčová slova: Bosko, zvěř, zvířata, sny, beránci, stádo, pastýř, šelmy

Diplomová práce reflektuje symbolický svět snů světce Jana Boska a soustřeďuje se na fenomén zvířat, která mají v této říši snů především spirituální rozměr a klade si ambice tento spirituální rozměr zvířat ve snech zmapovat a systematicky uspořádat. Tato práce také připomíná zajímavý životní příběh a bohaté dílo inspirativní osobnosti Jana Boska, zvláště si všímá jeho vztahu k přírodě, konkrétněji ke zvěři a snaží se definovat, čím se sny Jana Boska odlišují od snů většinové populace.

ANNOTATION

Diploma thesis looks into the symbolic world of St. John Bosco's dreams and focus on phenomenon animals that are in this dreamland primarily spiritual dimension and aims the ambitions of this spiritual dimension in animals dreams to be mapped and organized systematically. This document also reminds interesting life story and extensive work of John Bosco inspiring personality, particularly notes his relationship to the nature and especially wild animals. Also this work tries to define, what differentiates the dreams of John Bosco and majority population.

LITERATURA

Písmo svaté a církevní dokumenty

Bible, překlad 21. století, Biblion, Praha 2009.

Bible, Písmo svaté Starého a Nového zákona, Česká biblická společnost, Praha 2005.

FRANTIŠEK, *Laudato si*, Česká biskupská konference, Praha 2015.

Katechismus katolické církve, Karmelitánské nakladatelství, Kostelní Vydří 2002.

Slovníky

LEÓN-DUFOUR, X., *Slovník biblické teologie*, Velehrad, Řím 1991.

NOVOTNÝ, A., *Biblický slovník*, Praha, Kalich 1956.

Knižní publikace

ALEXANDER, D., ALEXANDER, P., *Průvodce Biblií*, Česká biblická společnost, Praha 2009.

ALBERTI, P., *Světce Don Bosko*, Křesťanská akademie, Řím 1977.

BOSCO, J., *Můj život pro mladé*, Portál, Praha 2014.

BOSCO, J., *Sny Dona Bosca*, dostupné v salesiánské knihovně Brno-Líšeň.

BOSCO, T., *Don Bosco*, Portál, Praha 2014.

BOSCO, T., *Život Dona Boska*, Portál, Praha 2014.

BOSCO, T., NANNI, C., *Dej mi duše – Salesiánská tradice*, Karmelitánské nakladatelství, Kostelní Vydří 2006.

FERRERO, B., *Vychovávej jako Don Bosco*, Portál, Praha 2007.

JÍLEK, J., P., *Spiritualita humanitární pomoci*, Triton, Praha 2016.

JUREČKA, S., *Sv. Jan Bosko*, Občanská tiskárna, Brno 1934.

KADLEC, J., *Dějiny katolické církve*, Vydavatelství University Palackého v Olomouci, Olomouc 1990.

KAPLÁNEK, M., *Výchova v Salesiánském duchu*, Portál, Praha 2012.

KAPLÁNEK, M., *Animace – studijní text pro přípravu animátorů a mládeže*, Portál, Praha 2013.

KŘÍŽÍKOVÁ, R., M., *Kniha víry, naděje a lásky, 70 let působení salesiánů v Čechách a na Moravě*, 1. vydání, Portál, Praha 1996.

MED, O., *Po stopách charakterního muže 1-14*, dostupné v salesiánské knihovně Brno-Žabovřesky.

RUPNIK, I., M., *Úvod do duchovního života*, Velehrad, Olomouc 2003.

SCHIÉLÉ, R., *15 dní s Donem Boskem*, Cesta, Brno 1997.

SUROŽSKIJ, A., *Smrt není zlá*, Karmelitánské nakladatelství, Kostelní Vydří 2015.

ŠPIDLÍK, T., *Prameny světa*, Refugium, Olomouc 2009.

VÁCHA, O., M., *Tváři tvář zemi*, Cesta, Brno 2016.

VELLA, E., *O satanovi biblicky, teologicky, prakticky*, Karmelitánské nakladatelství, Kostelní Vydří 2009.

ZERBINO, P., *Sny Jána Bosca*, Vydavateľstvo Don Bosco, Bratislava 2012.

Internetové zdroje

BOSCO, J., *Sny Dona Bosca*, 2017 [Internet]

<http://www.sdb.cz/kdojsme/dokumentysdb/salesianska-spiritualita/>.

GRIG, R., *Darwinovi divoši*, 21. 3. 1999, [Internet]

<http://www.reformace.cz/zod/darwinovi-divosi-cislo-65>.

CHLUSMKÝ, J., *Sv. Potin, Blandýna a druhové*, 2017 [Internet]

<http://catholica.cz/?id=2445>.

Seznam zkratek

Gn	Geneze
Ex	Exodus
Tob	Tobiáš
1Mak	První kniha Makabejská
Žl	Žalmy
Iz	Izaiáš
Jer	Jeremiáš
Dan	Daniel
Mt	Evangelium podle svatého Matouše
Mk	Evangelium podle svatého Marka
Lk	Evangelium podle svatého Lukáše
Jan	Evangelium podle svatého Jana
Sk	Skutky apoštolů
2 Kor	Druhý Korint'anům
Ef	Efesanům
1 Sol	První list Soluňanům
1 Petr	První list svatého Petra
1 Jan	První list svatého Jana
Zj	Apokalypsa
Srov.	Srovnání
S.	Stránky
Pozn.	Poznámka
Sv.	Svatý